

ANM atbalsts uzlabotai uzņēmējdarbības videi:

tikai daļēji risināti konkrētām valstīm adresētie ieteikumi, taču daži pirmie rezultāti veicināja progresu to īstenošanā

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Saturs

Punkts

01–21 | Galvenie vēstījumi

01–07 | Kāpēc šī joma ir svarīga

08–21 | Konstatējumi un ieteikumi

22–71 | Plašāka informācija par mūsu apsvērumiem

22–47 | ANM pasākumi tikai daļēji risina uzņēmējdarbības vides problēmas

22–26 | Visas dalībvalstis saņēma uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus, taču tie atšķiras pēc būtības un tvēruma

27–29 | Uzņēmējdarbības vides politikas joma nav skaidri definēta un konsekventi piemērota

30–44 | ANM pasākumi tikai daļēji risina uzņēmējdarbības vides problēmas, kas konstatētas konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos

45–47 | Dažas strukturālas uzņēmējdarbības vides problēmas netika risinātas vai tika risinātas tikai nelielā mērā

48–71 | Uzņēmējdarbības vides reformas kavējās, taču daži pirmie rezultāti veicināja progresu KVAI īstenošanā

49–50 | Lielākā daļa reformu kavējās

51–61 | Reformas kopumā sasniedza paredzētos tiešos rezultātus, taču līdz šim tikai trešdaļa no tām ir uzrādījušas būtiskus rezultātus

62–71 | ANM reformas daļēji veicināja progresu KVAI apakšieteikumu īstenošanā

Pielikumi

I pielikums. Par revīziju

II pielikums. Saites uz papildu tehnisko informāciju, kas pieejama ERP atvērto datu platformā

III pielikums. Izlasē iekļauto dalībvalstu pabeigto reformu tiešo rezultātu novērtējums

IV pielikums. Izlasē iekļauto dalībvalstu pabeigto reformu koprezultātu novērtējums

V pielikums. Progress KVAI apakšieteikumu īstenošanā

VI pielikums. Attiecināto ANM reformu nozīmīgums Komisijas veiktajam uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu novērtējumam izlasē iekļautajās dalībvalstīs

Saīsinājumi

Glosārijs

Komisijas atbildes

Laika grafiks

Revīzijas darba grupa

01 Galvenie vēstījumi

Kāpēc šī joma ir svarīga

- 01** “Uzņēmējdarbības vide” ir iekšējo un ārējo faktoru apvienojums, kas ietekmē uzņēmumu izveidi, attīstību un darbību. Šie faktori var būt ekonomiski, tehnoloģiski, socioloģiski, sociāli, kultūras un administratīvi (sk. galvenos faktorus [1. attēlā](#)).

1. attēls. | Galvenie faktori, kas ietekmē uzņēmējdarbības vides kvalitāti

Avots: ERP.

- 02** Covid-19 pandēmijas apkarošanai ieviestie ierobežojumi Eiropas Savienībā un sociālās distancēšanās pasākumi būtiski ietekmēja uzņēmējdarbību un tirdzniecību. Šiem traucējumiem bija īstermiņa ietekme, galvenokārt 2020. gadā, un 2021. gadā sekoja ekonomiskās aktivitātes atjaunošanās.

- 03** Reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, Eiropas Parlaments un Padome 2021. gada februārī apstiprināja Regulu (ES) 2021/241, ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (RRF) 650 miljardu EUR vērtībā. ANM mērķis ir mazināt Covid-19 pandēmijas izraisītās ekonomiskās sekas un veicināt ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanu, atbalstot dalībvalstis visaptverošu reformu un investīciju īstenošanā.
- 04** Lai saņemtu atbalstu no ANM, dalībvalstīm bija jāiesniedz atveseļošanas un noturības plāni (ANP) ar pasākumu (reformu vai investīciju) kopumu, kā arī šo pasākumu atskaites punktiem un mērķrādītājiem. Lai apstiprinātu šos plānus, ANM regula paredz skaidru saikni ar Eiropas pusgadu¹. Konkrēti, reformām un investīcijām, kas izklāstītas sākotnējos ANP, būtu jāpalīdz efektīvi risināt visas problēmas vai ievērojamu daļu problēmu, kas konstatētas attiecīgajos konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (KVAI). KVAI parasti iedala tematiskajos KVAI apakšieteikumos. Attiecībā uz lielāko daļu dalībvalstu tie ietvēra uzņēmējdarbības vides problēmas.
- 05** Mūsu revīzijas mērķis bija analizēt, vai ANM pasākumi palīdzēja efektīvi risināt galvenās uzņēmējdarbības vides problēmas, kas tika apzinātas Eiropas pusgada laikā un izklāstītas KVAI.
- 06** Konkrētāk, mēs pārbaudījām:
- vai un cik lielā mērā visu dalībvalstu ANP iekļautās reformas un investīcijas, kas bija attiecinātas uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem, risināja Eiropas pusgadā konstatētās problēmas;
 - 25 uzņēmējdarbības vides reformu izlasē četrās dalībvalstīs (Bulgārijā, Spānijā, Kiprā un Austrijā) — vai reformas tika īstenotas, kā plānots, attiecībā uz termiņiem, tvērumu un sasniegumiem, kā arī to ietekmi uz Komisijas veikto KVAI īstenošanas novērtējumu. Četras dalībvalstis tika izvēlētas, pamatojoties uz uzņēmējdarbības vides KVAI skaitu 2019. un 2020. gadā un ANM finansēto uzņēmējdarbības vides reformu skaitu.

¹ ANM regula, 18. panta 4. punkta b) apakšpunkts un 19. panta 3. punkta b) apakšpunkts.

- 07** Mūsu revīzijas darbs aptvēra laikposmu no 2020. gada februāra līdz 2025. gada aprīlim un galvenokārt balstījās uz attiecīgo dokumentu pārskatīšanu un intervijām ar Komisiju. Tas ietvēra arī intervijas ar kompetentajām valsts iestādēm un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām revīzijas apmeklējumu laikā mūsu izlasē iekļautajās dalībvalstīs. Ar mūsu ziņojumu mēs cenšamies sniegt ieguldījumu notiekošajā diskusijā par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) laikposmam pēc 2027. gada, jo īpaši attiecībā uz jebkādiem turpmākiem instrumentiem, kuru pamatā ir finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām. Papildu un sīkāka informācija par mūsu revīzijas pieeju ir sniegta [I pielikumā](#).

Konstatējumi un ieteikumi

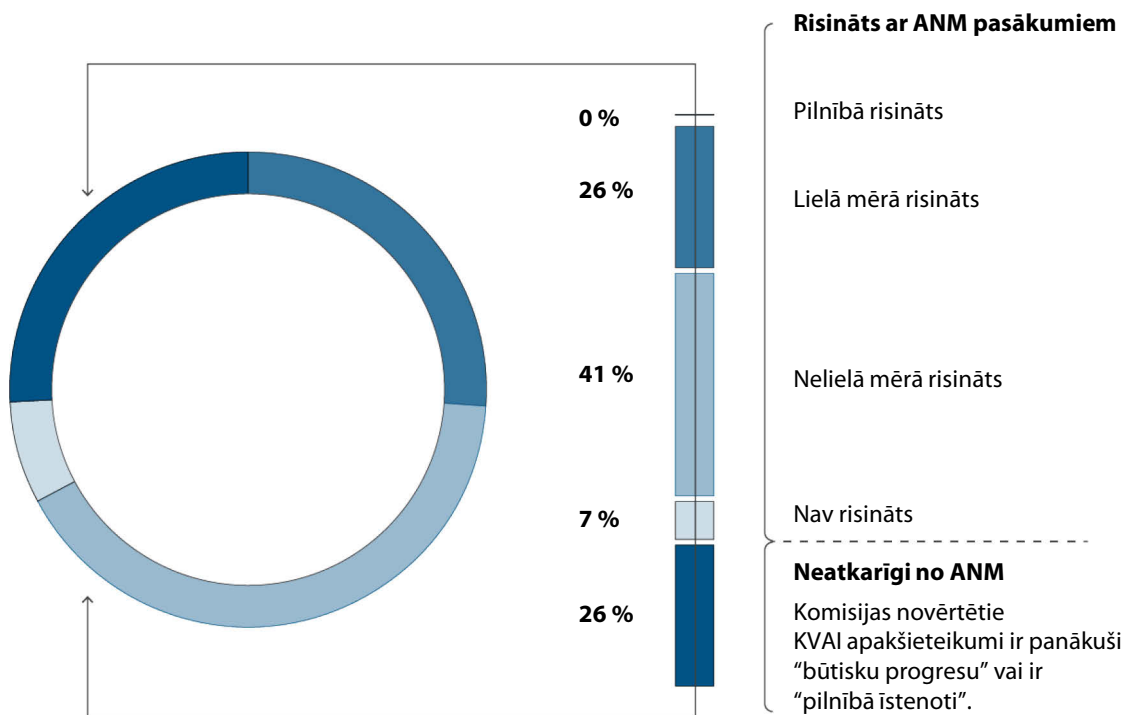
- 08** Kopumā mēs secinām, ka ANM pasākumi tikai daļēji risina Eiropas pusgadā konstatētās problēmas saistībā ar uzņēmējdarbības vides politikas jomu, taču daži pirmie rezultāti veicināja progresu KVAI īstenošanā šajā jomā.
- 09** Saskaņā ar ANM regulu nacionālajos ANP iekļautajām reformām un investīcijām ir jāpalīdz īstenot visus konkrētām valstīm adresētos ieteikumus vai ievērojamu to daļu. Lai gan divas trešdaļas no 2019. un 2020. gada KVAI apakšieteikumiem tika risinātas ar ANP iekļautajām reformām un investīcijām, gandrīz puse no tiem tika risināti tikai nedaudz un neviens netika īstenots pilnībā. Turklāt dažas KVAI apakšieteikumos apzinātās strukturālās problēmas līdz šim nav risinātas. Tomēr četrās izlasē iekļautajās dalībvalstīs pabeigtās uzņēmējdarbības vides reformas kopumā sasniedza paredzētos tiešos rezultātus, bet tikai trešdaļa no tām varēja uzrādīt nozīmīgus koprezultātus. ANM reformas daļēji uzlaboja Komisijas novērtējumu par attiecīgo KVAI apakšieteikumu īstenošanas progresu.

ANM pasākumi tikai daļēji risina uzņēmējdarbības vides problēmas

- 10** Mēs izpētījām 2019. un 2020. gadā visām dalībvalstīm izdotos KVAI apakšieteikumus uzņēmējdarbības vides politikas jomā un konstatējām, ka, lai gan 2019. gada KVAI apakšieteikumi bieži vien attiecas uz atkārtotām strukturālām problēmām, lielākā daļa 2020. gada KVAI apakšieteikumu ir vērsta uz Covid-19 pandēmijas ietekmes uz uzņēmumiem mazināšanu ([22.–26. punkts](#)).

- 11** Neraugoties uz to, ka gan Eiropas pusgads, gan ANM ietver “uzņēmējdarbības vides” politikas jomu, mēs konstatējām neatbilstības tajā, kā Komisija to definēja un piemēroja. Piemēram, lielākā daļa ANM pasākumu uzņēmējdarbības vides politikas jomā nebija attiecināta uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem. Šā saskaņotības trūkuma dēļ ir grūtāk novērtēt, vai un cik lielā mērā ANM risina attiecīgos uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus atbilstoši politikas jomām, un izvērtēt intervenču sasniegumus attiecīgajās politikas jomās (27.–29. punkts).
- 12** Pamatojoties uz mūsu novērtējumu, mēs secinājām, ka gandrīz divas trešdaļas no uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem tika risinātas ar ANM pasākumiem. Tomēr gandrīz puse no tiem (41 %) tika risināti tikai nedaudz, un neviens netika atrisināts pilnībā. Tāpēc mēs secinām, ka ANM tikai daļēji risina Eiropas pusgadā konstatētās uzņēmējdarbības vides problēmas. Vienlaikus attiecībā uz aptuveni ceturtdaļu uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu jau bija panākts ievērojams progress vai pilnīga īstenošana 2024. gadā neatkarīgi no ANM (sk. 2. attēlu un 30.–42. punktu).

2. attēls. | Apmērs, kādā ir risināti atsevišķi uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi

Avots: ERP.

13 Aplūkojot dažādu tematisko jomu aptvērums, redzams, ka lielākajā daļā no tām KVAI apakšieteikumi tiek risināti gan ar ANM starpniecību, gan ārpus tā (sk. **43.** punktu un **6. attēlu**). Tomēr pastāv atšķirības starp tematiskajām jomām, kā izklāstīts turpmāk:

- o trijās tematiskajās jomās attiecībā uz lielāko daļu KVAI apakšieteikumu tika panākts ievērojams progress vai pilnīga īstenošana, izmantojot pasākumus ārpus ANM (“uzlabot piekļuvi finansējumam”, “vienkāršot nodokļu sistēmas” un “īstenot programmas pēc palīdzības sniegšanas”);
- o pārējās trijās tematiskajās jomās lielākā daļa KVAI apakšieteikumu tika vismaz daļēji risināta ar ANM pasākumiem, tomēr vairākums no tiem tika risināti tikai nelielā mērā (“veicināt privātās investīcijas”, “samazināt regulatīvo vai administratīvo slogu” un “cits vispārējs atbalsts izaugsmei un konkurētspējai”).

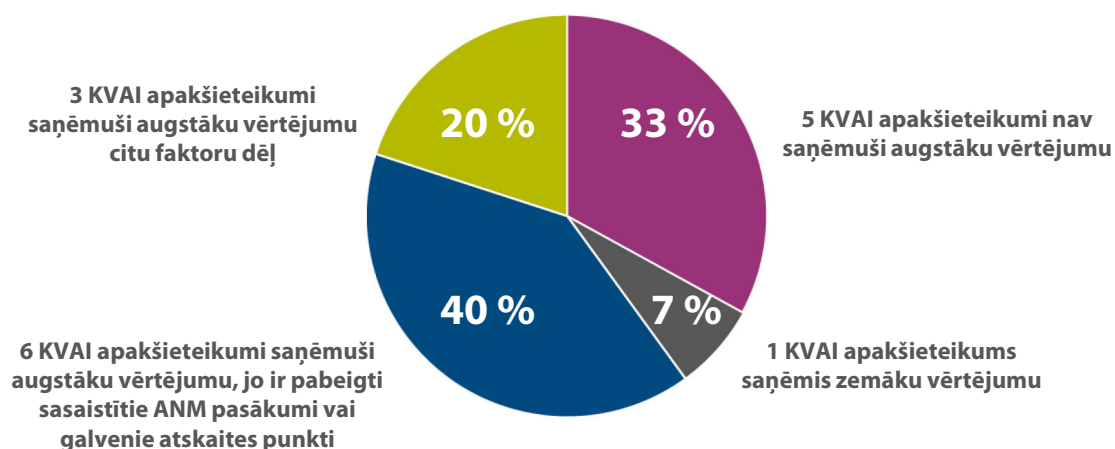
14 Apkopojot šos rezultātus dalībvalstu līmenī, mēs atklājām, ka vairākumā dalībvalstu aptvērums ir neliels: septiņas dalībvalstis bija lielā mērā īstenojušas 2019. un 2020. gada KVAI apakšieteikumus, izmantojot ANM finansētas reformas vai investīcijas. Tomēr vairākumā dalībvalstu (16 no 27 valstīm) ANM pasākumi tikai nelielā mērā risina uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus, un neviena dalībvalsts tos nebija īstenojusi pilnībā (sk. **44.–47.** punktu).

Uzņēmējdarbības vides reformas kavējās, taču daži pirmie rezultāti veicināja progresu KVAI īstenošanā

15 Lielākā daļa ANM reformu, kas mūsu četru dalībvalstu izlasē bija attiecinātas uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem un ko bija plānots pabeigt līdz 2024. gada jūnijam, nebija īstenotas līdz attiecīgajos Padomes īstenošanas lēmumos (PĪL) norādītajam termiņam. No tiem aptuveni viena trešdaļa (36 %) tika pabeigti ar vairāk nekā sešu mēnešu kavēšanos, un nedaudz vairāk nekā ceturtdaļa (28 %) joprojām nebija pabeigta līdz 2025. gada aprīlim, kad pabeidzām mūsu revīzijas darbu uz vietas. Ņemot vērā, ka pasākumi jāpabeidz līdz 2026. gada augusta beigām, turpmāka kavēšanās rada riskus pasākumu pabeigšanai un līdz ar to rezultātu sasniegšanai (**48.–50.** punkts).

- 16** Pabeigtās reformas kopumā sasniedza paredzētos tiešos rezultātus, izpildot attiecīgos atskaides punktus un mērķrādītājus, kas lielākoties nozīmēja tiesību aktu pieņemšanu un stāšanos spēkā. Turklāt mēs arī secinām, ka tās ir sasniegušas rezultātus: viena trešdaļa (29 %) uzrāda nozīmīgus rezultātus, bet vēl puse (47 %) — ierobežotus rezultātus. Attiecībā uz atlikušo ceturtdaļu (24 %) dalībvalstis nespēja sniegt pierādījumus tam, ka rezultāti ir sasniegti saskaņā ar pasākuma galveno mērķi. Dažos gadījumos uzskatāmi parādītu rezultātu trūkums bija saistīts ar īstenošanas agrīno stadiju; citos gadījumos dalībvalstis šo informāciju nevāca. Attiecībā uz lielāko daļu pabeigto reformu dalībvalstis ir ieviesušas rādītājus, lai novērtētu pasākumu rezultātus laika gaitā, lai gan tām nav juridiska pienākuma to darīt. Tomēr mēs atzīmējam, ka pat tām reformām, kas ir devušas ievērojamus rezultātus, potenciālā ietekme un ilgtermiņa sekas uz uzņēmējdarbības vidi ir atkarīgas no vairākiem faktoriem, un tās var mazināt ierobežotais laika posms vai pasākumu darbības joma, to attālā saikne ar politikas jomu vai ANM pasākumu atcelšanas risks ([51.–61. punkts](#)).
- 17** Līdz 2024. gada beigām dalībvalstis bija panākušas ievērojamu progresu vai pilnībā īstenojušas 29 no 82 uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem 2019. un 2020. gadam. Tomēr aptuveni divās trešdaļās no KVAI apakšieteikumiem joprojām bija vērojams tikai neliels vai ierobežots progress (sk. [62.–64. punktu](#)). Turklāt mēs atzīmējam, ka trešdaļa dalībvalstu neuzrādīja nekādu progresu. Tikai viena dalībvalsts bija pilnībā īstenojusi visus savus 2019.–2020. gada uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus, taču tā to izdarīja bez jebkāda ANM atbalsta (sk. [65. punktu](#)). Mēs arī konstatējam, ka šis nav atsevišķs gadījums. Patiesībā, kā parādīts [2. attēlā](#), ceturtdaļa KVAI apakšieteikumu panāca ievērojamu progresu vai pilnīgu īstenošanu bez jebkāda ANM atbalsta. Mūsaprāt, KVAI īstenošanas progress, kas izriet no ANM pasākumiem, joprojām ir lēns, lai gan ir labāks nekā darba tirgus jomā.
- 18** Mūsu analīze par ANM pasākumu ietekmi četrās izlasē iekļautajās dalībvalstīs liecina, ka tie tikai daļēji veicināja KVAI apakšieteikumu īstenošanas progresu: Komisija paaugstināja vērtējumu deviņiem no 15 KVAI apakšieteikumiem (Kiprā, Spānijā un Austrijā), savukārt piecu vērtējums palika nemainīgs un viena vērtējums tika pazemināts. Attiecībā uz sešiem KVAI apakšieteikumiem ar paaugstinātu vērtējumu Komisija norādīja, ka ANM pasākumi ir veicinājuši šo progresu, savukārt pārējiem trim (tostarp diviem Bulgārijā) vērtējumu paaugstināja ar ANM nesaistītu faktoru dēļ. Turklāt mēs atzīmējam, ka četras investīcijas izlasē iekļautajās dalībvalstīs arī veicināja attiecīgo KVAI apakšieteikumu vērtējuma paaugstināšanu (sk. [3. attēlu](#) un [66.–70. punktu](#)).

3. attēls. | Progress 15 uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu īstenošanā četrās izlasē iekļautajās dalībvalstīs un veicinošie faktori

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

- 19** ANM īstenošana turpinās, un mēs atzīmējam, ka dalībvalstīm līdz 2026. gada augustam ir jāpabeidz ievērojams skaits ANM reformu un investīciju, kas attiecinātas uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem (71. punkts).

Mūsu ieteikumi

- 20** Mūsu Īpašajā ziņojumā 10/2025 par darba tirgus reformām nacionālajos atvērējošanas un noturības plānos mēs sniedzām četrus ieteikumus, no kuriem trīs attiecas arī uz uzņēmējdarbības vides politikas jomu ar tādu pašu termiņu:
- a) izstrādājot ar reformām un/vai KVAI saistītus instrumentus, nodrošināt pietiekamu KVAI noteikto galveno problēmu aptvērumu;
 - b) izstrādāt reformu rezultātu novērtēšanas sistēmu, gatavojot tiesību aktu priekšlikumus turpmākajiem instrumentiem; un
 - c) novērtēt ANM pasākumu ieguldījumu KVAI īstenošanā.

- 21** Turklāt attiecībā uz politikas jomu, tostarp “uzņēmējdarbības vides” jomas, definīciju un izmantošanu mēs sniedzam turpmāk minēto ieteikumu.

1. ieteikums

Saskaņoti un konsekventi izmantot “politikas jomas” jēdzienu visos ES instrumentos un Eiropas pusgadā

Lai nodrošinātu konsekventu informāciju par sniegumu (piemēram, Eiropas pusgamam vai daudzgadu finanšu shēmai), Komisijai vajadzētu būt vienotam skaidri definētu politikas jomu kopumam un konsekventai un saskaņotai metodikai, lai sasaistītu problēmas, mērķus, pasākumus, finansējumu un snieguma rādītājus ar vienu vai vairākām politikas jomām.

Īstenošanas mērķtermiņš: izstrādājot instrumentus, kas attiecas uz politikas jomām nākamajai daudzgadu finanšu shēmai.

Plašāka informācija par mūsu apsvērumiem

ANM pasākumi tikai daļēji risina uzņēmējdarbības vides problēmas

Visas dalībvalstis saņēma uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus, taču tie atšķiras pēc būtības un tvēruma

- 22** Eiropas pusgada kontekstā, kā arī pamatojoties uz Komisijas analīzi, Padome pieņem konkrētām valstīm adresētus ieteikumus (KVAI) un aicina attiecīgās dalībvalstis veikt pasākumus, lai risinātu konstatētās problēmas. Saskaņā ar ANM regulu nacionālajiem ANP būtu jāpalīdz risināt visas problēmas vai būtisku to problēmu daļu, kas konstatētas esošajos KVAI².
- 23** Visas dalībvalstis 2019. un 2020. gadā saņēma uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus, kas kopumā atspoguļoja to konkrētās uzņēmējdarbības vides problēmas. Kopumā Komisija šajos divos gados sasaistīja 82 KVAI apakšieteikumus ar uzņēmējdarbības vides politikas jomu (sk. [1](#)). saiti uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu sarakstu katrai dalībvalstij [II pielikumā](#)).
- 24** Mūsu analīzei mēs arī sagrupējām 2019. un 2020. gada uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus pa tematiskajām jomām atkarībā no to galvenā temata (sk. [1. tabulu](#)).

² ANM regula, 18. panta 4. punkta b) apakšpunkts un 19. panta 3. punkta b) apakšpunkts.

1. tabula. | Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi, 2019. un 2020. gads

Ar "uzņēmējdarbības vides" politikas jomu saistīto KVAI tematiskās jomas	KVAI apakšieteikumu skaits		
	2019. g.	2020. g.	Kopā
Veicināt privātās investīcijas	1	27	28
Uzlabot piekļuvi finansējumam un likviditātes atbalstam	2	19	21
Samazināt regulatīvo vai administratīvo slogu	9	6	15
Vienkāršot nodokļu sistēmas	1	2	3
Īstenot pasākumus pēc palīdzības programmas beigām	1	1	2
Cits vispārējs atbalsts izaugsmei un konkurētspējai	6	7	13
Kopējais pasākumu skaits	20	62	82

Avots: ERP, pamatojoties uz uzņēmējdarbības vides KVAI galveno mērķi.

25 Tabulā iepriekš ir arī parādīts, ka KVAI apakšieteikumu sadalījums šajās tematiskajās jomās 2019. un 2020. gadā atšķirās:

- 2019. gada KVAI apakšieteikumi parasti attiecas uz atkārtotām strukturālām problēmām, ar kurām dalībvalstis ir saskārušās gadiem ilgi, piemēram, administratīvā sloga vai regulatīvo ierobežojumu mazināšana vai vispārēja izaugsmes un konkurētspējas atbalstīšana;
- savukārt lielākā daļa 2020. gada KVAI apakšieteikumu galvenokārt ir vērsta uz pandēmijas sekām. Tas ietver ieteikumus stimulēt privātās investīcijas un nodrošināt uzņēmumiem piekļuvi finansējumam un likviditātes atbalstam. Šie ar krīzi saistītie KVAI apakšieteikumi izskaidro uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu skaita straujo pieaugumu (no 20 2019. gadā līdz 62 2020. gadā).

26 Attiecībā uz 2022. un 2023. gada KVAI konstatētajām uzņēmējdarbības vides problēmām (sk. [1](#)). saiti [II pielikumā](#)) mūsu analīze parādīja, ka:

- o piecas dalībvalstis³ 2022. vai 2023. gadā nesaņēma nevienu jaunu uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu;
- o atlikušās 22 dalībvalstis⁴ saņēma papildu KVAI apakšieteikumus par:
 - turpmāku investīciju veicināšanu konkrētās nozarēs (10 KVAI apakšieteikumi sešās dalībvalstīs⁵) – pasākumi šo KVAI apakšieteikumu risināšanai tika iekļauti visu attiecīgo dalībvalstu ANP,
 - valsts uzņēmumu pārvaldības reformu Kiprā (divi KVAI apakšieteikumi) — saskaņā ar ANP sniegto informāciju tas galvenokārt tiks risināts ar pasākumiem ārpus ANM,
 - atjaunīgās enerģijas risinājumiem (43 KVAI apakšieteikumi 22 dalībvalstīs) — pasākumi šo KVAI apakšieteikumu īstenošanai tika iekļauti deviņu⁶ attiecīgo dalībvalstu ANP. Tā kā šī joma pašlaik tiek pārbaudīta ERP revīzijā, mēs neesam detalizēti izvērtējuši, cik lielā mērā šie pasākumi risina KVAI.

Uzņēmējdarbības vides politikas joma nav skaidri definēta un konsekventi piemērota

27 Eiropas pusgada procesa iekšējai koordinēšanai Komisija noteica 37 KVAI politikas jomas (katru KVAI sasaistot ar vienu vai dažkārt divām jomām). Tomēr attiecībā uz ANM Komisija nav izmantojusi šīs politikas jomas, bet gan ir sadalījusi sešus ANM regulā definētos pīlārus 52 politikas jomās, katru reformu vai investīciju attiecinot uz ne vairāk kā divām politikas jomām.

³ Bulgārija, Latvija, Lietuva, Malta, Rumānija.

⁴ Beļģija, Čehija, Dānija, Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Kipra, Luksemburga, Ungārija, Nīderlande, Austrija, Polija, Portugāle, Slovēnija, Slovākija, Somija, Zviedrija.

⁵ Vācija, Grieķija, Francija, Nīderlande, Polija, Zviedrija.

⁶ Beļģija, Čehija, Grieķija, Spānija, Malta, Austrija, Polija, Portugāle, Somija.

- 28** Neraugoties uz to, ka gan Eiropas pusgads, gan ANM ietver politikas jomu ar nosaukumu “uzņēmējdarbības vide”, pašam jēdzienam nav skaidras definīcijas. Rezultātā mēs atklājam neatbilstības tajā, kā Komisija to piemēro. Piemēram:
- gandrīz divas trešdaļas (63 %) no ANM pasākumiem uzņēmējdarbības vides politikas jomā Komisija nebija attiecinājusi uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem;
 - līdzīgi uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi galvenokārt tika risināti ar ANM pasākumiem, kas bija piesaistīti citām ANM politikas jomām (kopā 38 politikas jomas).
- 29** Šīs nesaskaņotības dēļ ir grūtāk novērtēt, vai ANM reformas un investīcijas ir risinājušas attiecīgos KVAI apakšieteikumus, un izvērtēt intervenču sasniegumus attiecīgajās politikas jomās, tostarp uzņēmējdarbības vides jomā. Līdzīgu apsvērumu par citu politikas jomu mēs izteicām iepriekšējā ziņojumā⁷.

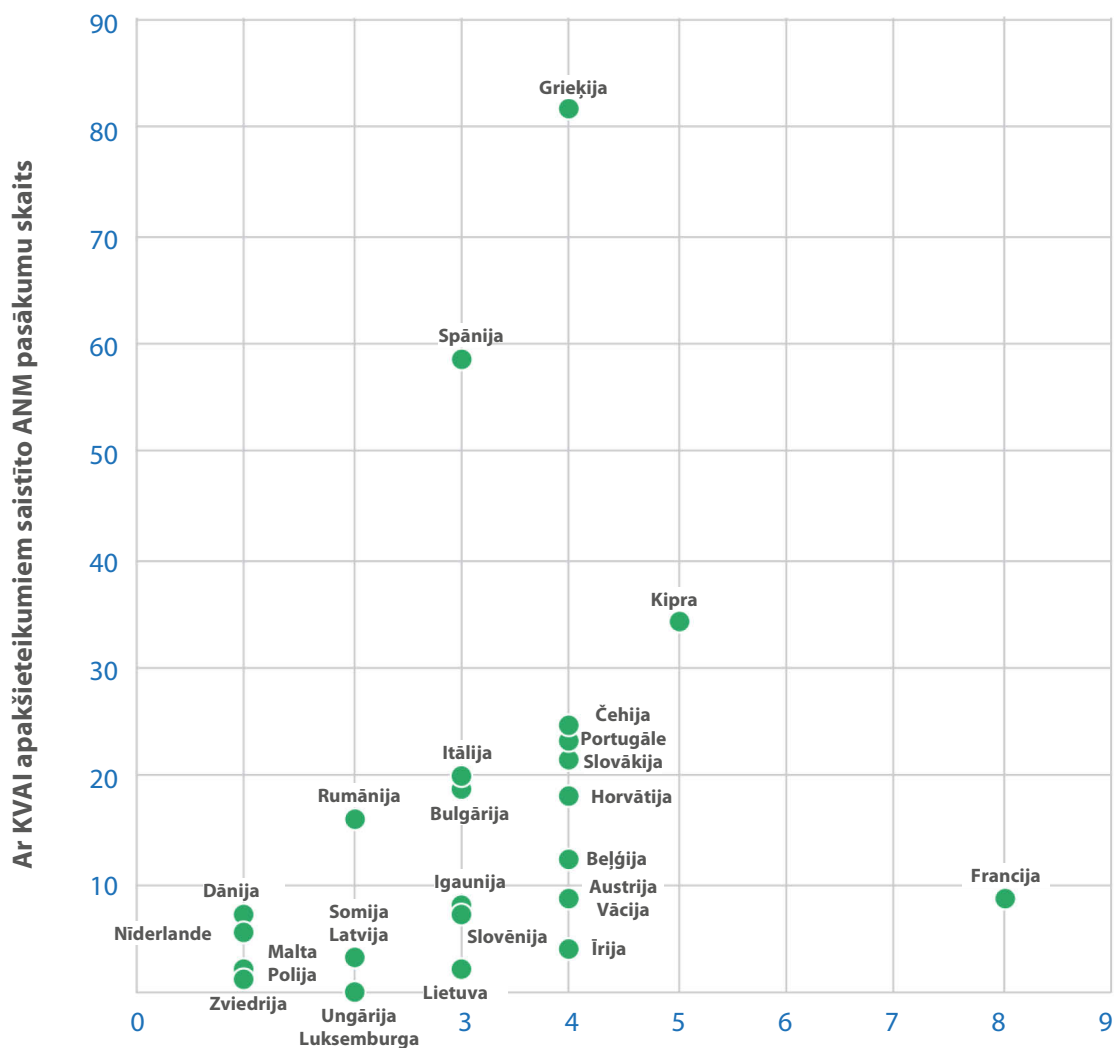
ANM pasākumi tikai daļēji risina uzņēmējdarbības vides problēmas, kas konstatētas konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos

- 30** Savā analīzē mēs ņēmām vērā visu dalībvalstu ANM pasākumus (157 reformas un 254 investīcijas), kurus Komisija bija attiecinājusi uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem. Kā minēts iepriekš, lielākā daļa šo pasākumu bija piesaistīti citām ANM politikas jomām. Tomēr mēs tos ņēmām vērā savā novērtējumā, jo tie attiecas uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem (sk. [2\).](#) saiti [II pielikumā](#), kur sniegts attiecīgo reformu un investīciju saraksts).
- 31** [4. attēlā](#) ir sniegts pārskats par 2019. un 2020. gada uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu skaitu un attiecīgajiem ANM pasākumiem katrai dalībvalstij. Nacionālie ANP ievērojami atšķiras gan pēc iekļauto ANM pasākumu kopējā skaita, gan pēc reformu un investīciju īpatsvara. Iespējamie šo atšķirību iemesli ir KVAI raksturs un tvērums, kā arī ANP iekļautie pasākumi un saņemtā ANM finansējuma kopsumma. Mēs atzīmējam, ka trīs dalībvalstis⁸, kas savos ANP ietvēra vairāk nekā 30 pasākumus, lielā mērā bija risinājušas tām adresētos KVAI apakšieteikumus (sk. [7. attēlu](#)).

⁷ Īpašais ziņojums [10/2025](#), 32. punkts.

⁸ Grieķija, Spānija, Kipra.

4. attēls. | Ar uzņēmējdarbības vides politiku saistītie ANM pasākumi un KVAI apakšieteikumi

Ar uzņēmējdarbības vidi saistītie KVAI apakšieteikumi 2019. un 2020. gadā

Avots: ERP.

- 32** Katram no 82 uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem attiecīgajās dalībvalstīs mēs novērtējām, cik lielā mērā 157 ANM reformas un 254 investīcijas, kas attiecinātas uz šiem KVAI apakšieteikumiem, risināja konstatētās problēmas.

33 Mūsu novērtējums balstījās uz ANM regulā noteiktajām prasībām, kas paredz, ka:

- ANP jābūt saderīgiem ar attiecīgajām konkrētajai valstij raksturīgajām problēmām un prioritātēm, kas apzinātas Eiropas pusgada kontekstā⁹;
- katrā ANP detalizēti jāizskaidro, kā plāns palīdz efektīvi risināt visas tās problēmas vai ievērojamu daļu problēmu, kas konstatētas attiecīgajos KVAI¹⁰, “lai attiecīgās problēmas būtu uzskatāmas par novērstām vai citādi risinātām tā, lai tas būtiski palīdzētu to novēršanā”¹¹;
- Komisijai jāvērtē ANP atbilstība, efektivitāte, lietderīgums un saskanīgums, tostarp tas, vai ir sagaidāms, ka ANP palīdzēs efektīvi risināt visas problēmas vai ievērojamu to problēmu daļu, kuras ir konstatētas attiecīgajos KVAI¹².

34 Mēs jau iepriekš esam norādījuši, ka ne ANM regula, ne Komisija nav definējusi, kas ir KVAI “ievērojama daļa” un vai šī prasība ir jāievēro katrā politikas jomā vai visā ANP¹³. Tāpēc jebkurš novērtējums par to, vai ANP iekļautās investīcijas un reformas attiecas uz problēmu ievērojamu daļu, zināmā mērā joprojām ir viedokļa jautājums.

35 Pirms ANP pieņemšanas Komisija kartēja ANP komponentu, reformu kopuma un investīciju ieguldījumu KVAI apakšieteikumu īstenošanā un veica kvalitatīvu novērtējumu. Pamatojoties uz to, Komisija visos gadījumos secināja, ka ir izpildītas regulatīvās prasības, lai palīdzētu “efektīvi novērst visas problēmas, kas konstatētas iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtisku to daļu”¹⁴.

36 Tikai pēc ANP apstiprināšanas Komisija veica turpmāku detalizētāku kartēšanu, sasaistot katru pasākumu ar vienu vai vairākiem KVAI apakšieteikumiem. Lai gan ANM regulā tas ANP novērtēšanai netika prasīts, mēs uzskatām, ka tas ir atbilstošs līmenis, lai pārbaudītu, vai KVAI ir pietiekami risināti ar ANM pasākumiem, un lai apzinātu KVAI, kuri nav ņemti vērā¹⁵.

⁹ ANM regula, 17. panta 3. punkts.

¹⁰ ANM regula, 18. panta 4. punkta b) apakšpunkts.

¹¹ Komisija, SWD(2021) 12 final, 1. daļa, 2. iedaļa, 8. lpp.

¹² ANM regula, 19. panta 3. punkta b) apakšpunkts.

¹³ Īpašais ziņojums 21/2022, 53. punkts.

¹⁴ Komisijas dienestu darba dokumenti, kuros novērtēti katras dalībvalsts ANP.

¹⁵ Īpašais ziņojums 10/2025, 35. un 36. punkts; īpašais ziņojums 21/2022, 49. un 50. punkts.

37 Komisijas kartējums par to, kurām ANM reformām un investīcijām bija jārisina atsevišķi KVAI apakšieteikumi, parādīja, ka:

- 52 no 82 KVAI apakšieteikumiem (64 %) tika novērtēti kā tādi, kurus risina ar ANM reformām;
- 15 KVAI apakšieteikumi (18 %) tika novērtēti kā tādi, kurus risina ar ANM investīcijām; un
- 15 KVAI apakšieteikumi (18 %) nav risināti ne ar vienu no ANM pasākumiem. Tomēr tos var risināt ar citām darbībām ārpus ANM.

38 Mēs paplašinājām Komisijas kartēšanu pasākumu līmenī, novērtējot, cik lielā mērā ar katru KVAI apakšieteikumu sasaistītie ANM pasākumi faktiski risināja konstatētās problēmas. Mūsu novērtējums balstījās uz katra pasākuma aprakstu un atbilstošajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem, kas iekļauti PĪL pielikumā. Konkrētāk, katru KVAI apakšieteikumu mēs ievietojām vienā no šādām piecām kategorijām:

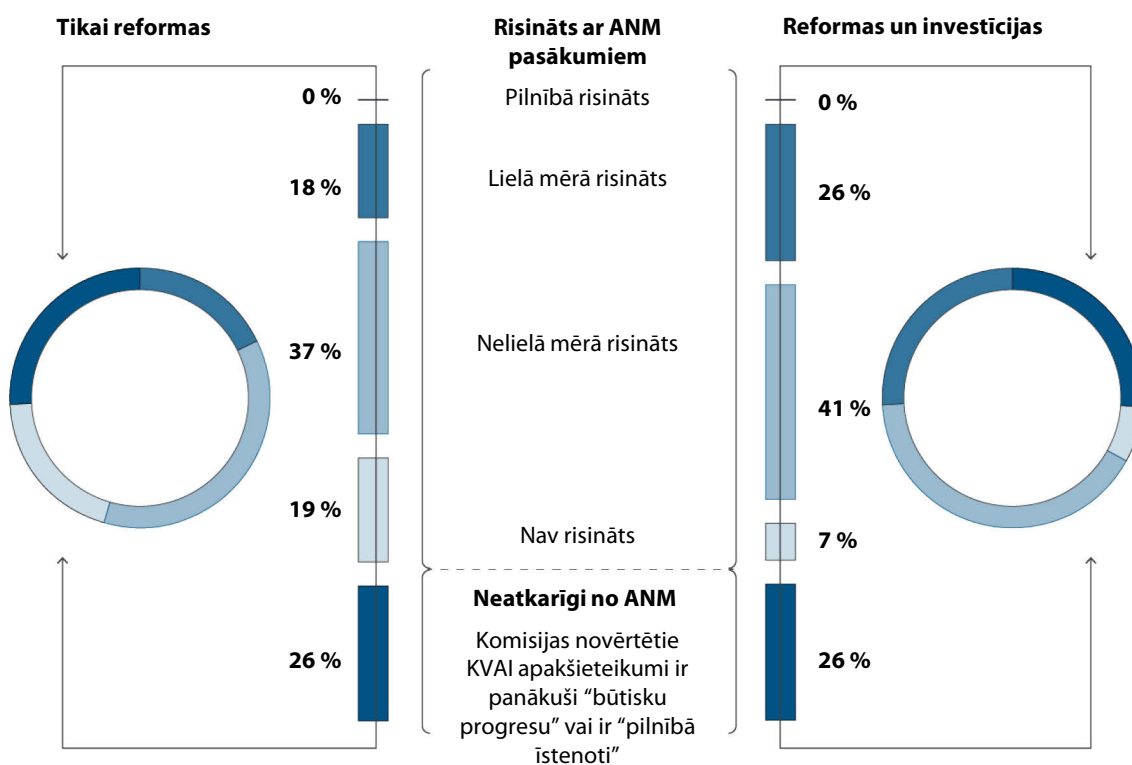
- KVAI apakšieteikums “**nav risināts**”, ja neviena no KVAI apakšieteikumā apzinātajām problēmām netiek risināta ne ar vienu ANM pasākumu vai ja ar KVAI apakšieteikumu nav saistīta neviena reforma;
- KVAI apakšieteikums ir “**risināts nelielā mērā**”, ja ar ANM pasākumiem netiek risinātas galvenās KVAI apakšieteikumā apzinātās problēmas;
- KVAI apakšieteikums ir “**risināts lielā mērā**”, ja ar ANM pasākumiem netiek risinātas tikai dažas maznozīmīgas KVAI apakšieteikumā apzinātās problēmas;
- KVAI apakšieteikums ir “**pilnībā risināts**”, ja ar ANM pasākumiem tiek risinātas visas KVAI apakšieteikumā apzinātās problēmas;
- tie KVAI apakšieteikumi, kurus Komisija ir novērtējusi kā tādus, attiecībā uz ko ir panākts ievērojams progress vai pilnīga īstenošana bez ANM pasākumiem.

39 Mūsu analīzē tika konstatēts, ka ANM reformas lielā mērā risināja aptuveni piekto daļu (18 %) un tikai nelielā mērā risināja vienu trešdaļu (37 %) no uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem. Mēs arī atzīmējam, ka aptuveni viena piektdaļa (19 %) ieteikumu netika risināta ne ar vienu no ANM reformām un ka neviens no KVAI apakšieteikumiem nav atrisināts pilnībā.

40 Ņemot vērā arī saistītās ANM investīcijas, mēs konstatējam, ka aptvērums nedaudz uzlabojas. To KVAI apakšieteikumu īpatsvars, ko vai nu ar ANM investīcijām, vai reformām risina lielā mērā, palielinās no 18 % līdz 26 %, savukārt to īpatsvars, kuri tiek risināti nelielā mērā — no 37 % līdz 41 %. Vienaļikus to KVAI apakšieteikumu īpatsvars, kuros netika panākts būtisks progress un kuri netika risināti ne ar vienu ANM pasākumu, samazinājās no 19 % līdz 7 %.

41 Visbeidzot, saskaņā ar Komisijas veikto KVAI apakšieteikumu īstenošanas uzraudzību aptuveni ceturtdaļā (26 %) uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu notika virzība uz būtisku vai pilnīgu īstenošanu bez vajadzības pēc ANM pasākumiem (sk. [5. attēlu](#)).

5. attēls. | Apmērs, kādā ir risināti atsevišķi uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi

Avots: ERP.

42 **1. izcēlumā** ir sniegti KVAI apakšieteikumu piemēri un norādīts, cik lielā mērā tie tika risināti.

1. izcēlums

Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi un apmērs, kādā tie ir risināti ar attiecīgajiem ANM pasākumiem

Lielā mērā risināts ar ANM

Portugālei izdotajā 2020. gada KVAI apakšieteikumā¹⁶ aicināja atbalstīt digitālo tehnoloģiju izmantošanu, lai veicinātu uzņēmumu konkurētspēju, samazinot digitālo prasmju deficītu, veicinot mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) digitalizāciju un palielinot uzņēmumu inovācijas spējas. ANP ietvēra četras reformas un deviņas investīcijas, kuru mērķis bija modernizēt izglītības un profesionālās apmācības sistēmas, tostarp uzlabot digitālās prasmes, un stimulēt sadarbību starp izglītības iestādēm un uzņēmumiem, lai labāk reaģētu uz uzņēmumu vajadzībām.

Mēs uzskatām, ka šiem pasākumiem ir potenciāls mazināt digitālo prasmju deficītu.

Tomēr reforma labākai sadarbībai starp augstāko izglītību, valsts iestādēm un uzņēmumiem ir svarīga, taču ar to nepietiek, lai pilnībā risinātu strukturālo problēmu attiecībā uz KVAI apzināto uzņēmumu inovācijas spēju.

Tāpēc mēs secinām, ka šie pasākumi lielā mērā risina KVAI apakšieteikumu.

KVAI apakšieteikumi, ko attiecinātie ANM pasākumi risina nelielā mērā

Beļģijai izdotā 2020. gada KVAI apakšieteikuma¹⁷ mērķis ir uzlabot uzņēmējdarbības vidi, piemēram, risinot smago administratīvo un regulatīvo slogu, kā arī sarežģītos nodokļu un darba noteikumus.

Attiecīgie ANM pasākumi (četras reformas un sešas investīcijas), kas sasaistīti ar šo KVAI apakšieteikumu, daļēji risina uzņēmumu digitalizācijas un ātrāku administratīvo procedūru jautājumus. Tomēr Beļģija neiekļāva ANM pasākumus, kas risinātu citus KVAI elementus saistībā ar nodokļiem, darba tiesību aktu ierobežoto elastību un regulatīvo slogu pakalpojumu nozarei.

Ņemot vērā neatrisināto problēmu nozīmīgumu, mēs uzskatām, ka ar KVAI apakšieteikumiem sasaistītie pasākumi tikai nelielā mērā risina KVAI apakšieteikumus.

¹⁶ 2020. gada 2.4. KVAI apakšieteikums.

¹⁷ 2020. gada 3.2. KVAI apakšieteikums.

KVAI apakšieteikums, kas netiek risināts ne ar vienu attiecināto ANM pasākumu

Bulgārija¹⁸, Igaunija¹⁹, Lietuva²⁰ un Luksemburga²¹ 2020. gadā saņēma KVAI apakšieteikumu, kurā prasīts veicināt privātās investīcijas, lai sekmētu ekonomikas atveseļošanos. Tomēr šie KVAI apakšieteikumi netika risināti ne ar vienu no sasaistītajām ANM reformām vai investīcijām, lai gan minētās dalībvalstis nebija panākušas būtisku progresu.

KVAI apakšieteikumi īstenoti bez ANM reformām un investīcijām

Francijai izdotā 2020. gada KVAI apakšieteikuma²² mērķis bija nodrošināt uzņēmumu (galvenokārt MVU) likviditātes atbalsta pasākumu efektīvu īstenošanu. Lai risinātu šo KVAI apakšieteikumu, Francijas ANP ietvēra tikai vienu investīciju, bet neietvēra reformas.

Tomēr KVAI apakšieteikums sasniedza *pilnīgas īstenošanas* statusu pirms Francijas iestāžu veiktās investīcijas. Līdz ar to KVAI apakšieteikums tika īstenots bez vajadzības pēc jebkādiem ANM pasākumiem.

43 Aplūkojot KVAI apakšieteikumu aptvērumsu pa tematiskajām jomām (sk. [6. attēlu](#)), mēs ievērojām, ka:

- lielākajā daļā tematisko jomu KVAI apakšieteikumi tiek risināti, izmantojot gan ANM pasākumus, gan citus valsts pasākumus ārpus ANM (izņemot pasākumus pēc palīdzības programmas beigām, kurus risina tikai pasākumi ārpus ANM);
- trijās tematiskajās jomās attiecībā uz lielāko daļu KVAI apakšieteikumu tika panākts ievērojams progress vai pilnīga īstenošana, izmantojot pasākumus ārpus ANM (“uzlabot piekļuvi finansējumam”, “vienkāršot nodokļu sistēmas” un “īstenot programmas pēc palīdzības sniegšanas”);

¹⁸ 2020. gada 3.4. KVAI apakšieteikums.

¹⁹ 2020. gada 3.2. KVAI apakšieteikums.

²⁰ 2020. gada 3.3. KVAI apakšieteikums.

²¹ 2020. gada 3.3. KVAI apakšieteikums.

²² 2020. gada 3.1. KVAI apakšieteikums.

- o pārējās trīs tematiskajās jomās lielākā daļa KVAI apakšieteikumu tika vismaz daļēji risināta ar ANM pasākumiem, tomēr vairums no tiem tika risināti tikai nelielā mērā (“veicināt privātās investīcijas”, “samazināt regulatīvo vai administratīvo slogu” un “cits vispārējs atbalsts izaugsmei un konkurētspējai”);
- o vienīgā tematiskā joma, kurā KVAI apakšieteikumi ir risināti tikai ar pasākumiem ārpus ANM, ir “īstenot programmas pēc palīdzības sniegšanas”, savukārt joma, ko risina tikai ar ANM, ir “samazināt regulatīvo vai administratīvo slogu”.

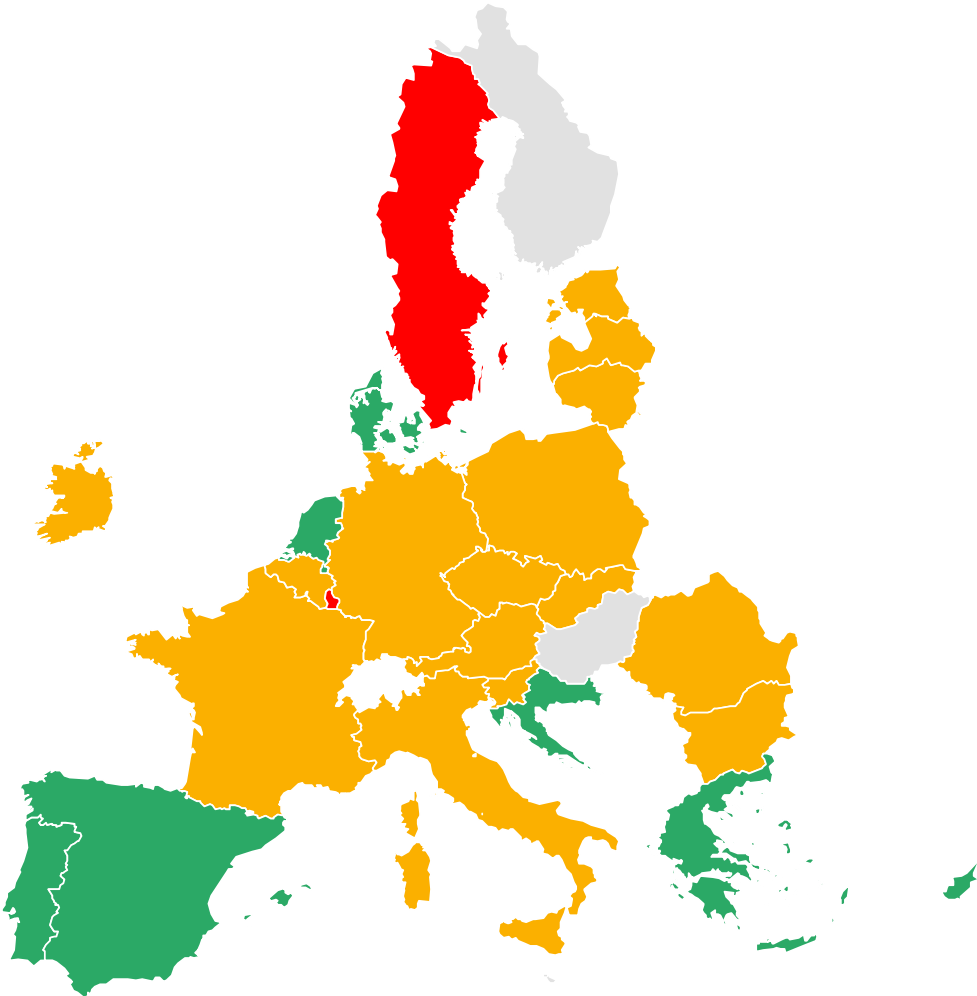
6. attēls | Apmērs, kādā pasākumi risina dažādus uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus dalījumā pa tematiskajām jomām

Avots: ERP.

44 Pamatojoties uz mūsu analīzi par apmēru, kādā ir risināti atsevišķi KVAI apakšieteikumi, mēs konsolidējam rezultātus par katru dalībvalsti. Šajā novērtējumā tiek ņemts vērā KVAI apakšieteikumu skaits katrā kategorijā (pilnībā/lielā mērā/nelielā mērā/netiek risināts), kā arī to atbilstība un relatīvā nozīme uzņēmējdarbības vides politikas jomā attiecīgajā dalībvalstī. Kopumā mēs secinām, ka vairāk nekā pusē dalībvalstu (16 no 27) KVAI apakšieteikumi ir tikai nelielā mērā risināti ar ANM reformām un investīcijām, kas attiecinātas uz šiem KVAI apakšieteikumiem. **7. tabulā** ir apkopots mūsu novērtējums par KVAI apakšieteikumu aptvērumu katrā dalībvalstī. **II pielikumā** sniegta **3).** saite uz mūsu detalizēto novērtējumu par to, kādā mērā ANM pasākumi risināja katru KVAI apakšieteikumu katrā dalībvalstī.

7. attēls. | Konsolidēts uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu aptvēruma novērtējums dalībvalstu līmenī dalījumā par ANM reformām un investīcijām

	Neviena reforma vai investīcija nerisina uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu	Luksemburga un Zviedrija
	Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi ir nelielā mērā risināti ar attiecinātajām ANM reformām un investīcijām	Beļģija, Bulgārija, Čehija, Vācija, Igaunija, Īrija, Francija, Itālija, Latvija, Lietuva, Malta, Austrija, Polija, Rumānija, Slovēnija un Slovākija
	Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi ir lielā mērā risināti ar attiecinātajām ANM reformām un investīcijām	Dānija, Grieķija, Spānija, Horvātija, Kipra, Nīderlande un Portugāle
	Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi ir pilnībā risināti ar attiecinātajām ANM reformām un investīcijām	—
	Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumos panākts ievērojams progress vai pilnīga īstenošana bez attiecināto ANM reformu vai investīciju ieguldījuma	Ungārija un Somija

Avots: ERP.

Dažas strukturālas uzņēmējdarbības vides problēmas netika risinātas vai tika risinātas tikai nelielā mērā

- 45** ANM regulā ir minētas investīcijas un reformas, taču tajā nav sniegta definīcija nevienam no šiem jēdzieniem. Komisija [norādījumos](#)²³ dalībvalstīm par ANP atzīmēja, ka ANM pasākumu, jo īpaši reformu, mērķis ir “strukturāli mainīt parametrus” un tādējādi veicināt strukturālas pārmaiņas.
- 46** Mēs konstatējam, ka ANM pasākumu tvērums un vērienīgums atšķiras. Lai gan vairākām reformām, kas vērstas uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem, patiešām bija potenciāls risināt strukturālas problēmas, citām bija mazāka iespējamība “panākt izmaiņas un uzlabojumus ar būtisku ietekmi un ilgtermiņa sekām”, kā prasīts Komisijas [norādījumos](#)²⁴. [2. izcēlumā](#) dots attiecīgs piemērs.

²³ Komisija, SWD(2021) 12 final, 1./2. daļa, 14. lpp.

²⁴ Turpat.

2. izcēlums

Reformas ar potenciālu risināt strukturālas problēmas

Austrija – jaunuzņēmumu pakete: reformas mērķis ir ieviest jaunu uzņēmuma juridisko formu, kas ir piemērotāka jaunuzņēmumiem un inovatīviem MVU, piedāvājot elastīgu akciju sadali investoriem un darbiniekiem, kā arī nodokļu atvieglojumus nākotnē. Līdztekus citām reformām šajā jomā Austrijas iestādes prognozē, ka līdz 2028. gada beigām tiks dibināts ievērojams skaits jaunu uzņēmumu (7500), un tas veicinās ātrāku uzņēmumu dibināšanu un izaugsmi. Mūsuprāt, tas daļēji veicina attiecīgos 2019. un 2020. gada KVAI apakšieteikumus, kas aicina atbalstīt uzņēmējdarbības un uzņēmumu izaugsmi.

Reforma, kas, visticamāk, nerisinās strukturālas problēmas

Kipra – politika, kas veicina piekļuvi publiski finansētai pētniecības infrastruktūrai un laboratorijām: reformas mērķis ir optimizēt publiski finansētas pētniecības infrastruktūras izmantošanu uzņēmējdarbības aprindās (piemēram, laboratorijas, iekārtas un instrumentus, specializētu informāciju, zināšanu jomas un pakalpojumus), lai veicinātu sadarbības partnerības pētniecības un inovāciju vidē. Reformas tiecas veicināt privātās investīcijas.

Reforma ietver e-platformas izstrādi, kurā uzskaitītas visas 19 publiskās pētniecības iestādes, tostarp to pētniecības infrastruktūra un kontaktpersona. Mūsuprāt, e-platformas izstrāde ir tikai netieši saistīta ar aicinājumu veicināt privātās investīcijas Kiprā, kas pausts attiecīgajā 2020. gada KVAI apakšieteikumā, un, visticamāk, to nepanāks.

47 Iepriekšējā īpašajā ziņojumā²⁵ mēs atzīmējām, ka kopumā ANP veicināja lielākās daļas 2019. un 2020. gada KVAI īstenošanu. Tajā pašā laikā mēs uzsvērām, ka joprojām nav ņemti vērā daži svarīgi KVAI elementi, kuri lielā mērā saistīti ar strukturālām problēmām. Tas attiecas arī uz uzņēmējdarbības vides politikas jomu, kur daži KVAI apakšieteikumi, kas attiecas uz strukturālām problēmām, netiek risināti vai tiek risināti tikai nelielā mērā. Daži no tiem:

- 2019. gada KVAI apakšieteikumi, kuru mērķis bija samazināt uzņēmumu regulatīvo un administratīvo slogu Beļģijā, Čehijā, Vācijā, Francijā, Austrijā un Slovēnijā, tika risināti tikai nelielā mērā;
- 2020. gada KVAI apakšieteikumi, kuru mērķis ir veicināt privātās investīcijas Bulgārijā, Čehijā, Igaunijā, Lietuvā, Luksemburgā un Zviedrijā, netika risināti.

²⁵ Īpašais ziņojums 21/2022, 53. punkts.

Uzņēmējdarbības vides reformas kavējās, taču daži pirmie rezultāti veicināja progresu KVAI īstenošanā

48 Šajā sadaļā mēs izvērtējam, vai ar uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem četrās dalībvalstīs (Bulgārijā, Spānijā, Kiprā un Austrijā) sasaistītās ANM reformas tika īstenotas, kā plānots. Novērtējuma vajadzībām mēs atlasījām 25 reformas, kuras ietvertas četros nacionālajos ANP un bija plānots pabeigt līdz 2024. gada jūnijam. Mēs pārbaudījām, vai dalībvalstis sasniedza savu galīgo atskaides punktu vai mērķrādītāju līdz termiņam, kas norādīts sākotnējos PĪL un turpmākajos PĪL atjauninājumos 2023. gadā. Lai gan PĪL minētais datums ir tikai indikatīvs, tas sniedz noderīgu informāciju par iespējamiem kavējumiem. Mūsu analīzē netika ņemtas vērā investīcijas, jo lielāko daļu no tām bija plānots pabeigt pēc šī datuma.

Lielākā daļa reformu kavējās

49 Mūsu analīze liecina, ka 7 no šīm 25 reformām (28 %) tika pabeigtas līdz PĪL norādītajam termiņam. Vēl 11 reformas (44 %) tika paziņotas kā pabeigtas vēlāk, nekā sākotnēji plānots, un 9 no tām aizkavējās par vairāk nekā 6 mēnešiem. Atlikušās septiņas reformas (28 %) līdz 2025. gada aprīlim, kad mēs pabeidzām savu revīzijas darbu uz vietas, vēl nebija paziņotas kā pabeigtas (sk. [2. tabulu](#)).

2. tabula. | Izlasē iekļauto reformu, kas risina uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus, īstenošanas statuss 2025. gada aprīlī

Izlasē iekļautās dalībvalstis	Reformas, ko sākotnējā PĪL plānots pabeigt līdz 2024. gada jūnijam	Reformas, par ko dalībvalstis bija paziņojušas, ka tās ir pabeigtas								Reformas vēl nav pabeigtas	
		Pabeigtas līdz PĪL norādītajam termiņam		Neliela kavēšanās (≤6 mēneši)		Kavēšanās (>6 un ≤12 mēneši)		Būtiska kavēšanās (>12 mēneši)			
Austrija	5	—	0 %	—	0 %	1	20 %	4	80 %	—	0 %
Bulgārija	10	4	40 %	—	0 %	2	20 %	—	0 %	4	40 %
Kipra	6	—	0 %	2	33 %	1	17 %	1	17 %	2	33 %
Spānija	4	3	75 %	—	0 %	—	0 %	—	0 %	1	25 %
Kopā	25	7	28 %	2	8 %	4	16 %	5	20 %	7	28 %
		18 (72 %)								7 (28 %)	

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

- 50** Kavēšanās iemesli reformām, kuru īstenošana kavējās vairāk nekā sešus mēnešus (ietverot tās, kas vēl nebija pabeigtas mūsu revīzijas laikā), ir dažādi un ietver politiskās vienošanās trūkumu, administratīvas problēmas vai tehniskus sarežģījumus. Līdz brīdim, kad pabeidzām revīzijas darbu uz vietas, tikai Austrija bija pabeigusi visas ANM reformas, kas sasaistītas ar uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem. Ņemot vērā, ka pasākumi jāpabeidz līdz 2026. gada augusta beigām, turpmāka kavēšanās rada riskus pasākumu pabeigšanai un līdz ar to rezultātu sasniegšanai.

Reformas kopumā sasniedza paredzētos tiešos rezultātus, taču līdz šim tikai trešdaļa no tām ir uzrādījušas būtiskus rezultātus

- 51** Saskaņā ar Finanšu regulu un mūsu metodiku reformas vai investīcijas sasniegumus uzņēmējdarbības vides politikas jomā mēs klasificējam, kā aprakstīts turpmāk.
- **Tiešais rezultāts:** tas, kas radīts vai sasniegts reformas vai investīcijas rezultātā, piemēram, tiesību akta pieņemšana, ar ko ievieš nodokļu atvieglojumus, samazina administratīvo slogu vai atceļ ierobežojumus, kuri kavē konkurenci.
 - **Koprezultāts:** reformas vai investīcijas tūlītēja ietekme pēc pabeigšanas, piemēram, jaunu uzņēmumu dibināšana saskaņā ar īpašām shēmām vai uzņēmumu investīciju palielināšanās mērķa jomās saistībā ar sniegtajiem stimuliem.
 - **Ietekme:** plašākas ilgtermiņa sekas, piemēram, uzlabota piekļuve finansēšanas iespējām vai privātām investīcijām, kopējā ekonomikas izaugsme un konkurētspēja.
- 52** Mēs izskatījām, kādā mērā ANM uzņēmējdarbības vides reformas, kuras bija plānots pabeigt līdz 2024. gada jūnijam, bija sasniegušas plānotos tiešos rezultātus vai koprezultātus. Mēs veicām novērtējumu, pamatojoties uz dokumentu pārbaudi par plānotajiem sasniegumiem, kas noteikti PĪL, kā arī pamatojoties uz pierādījumiem, ko dalībvalstis sniedza mūsu apmeklējumu un turpmākās saziņas laikā.

Gandrīz visas pabeigtās ANM reformas sasniedza paredzētos tiešos rezultātus

- 53** Mēs vērtējam, vai atskaites punkti un mērķrādītāji (kas atspoguļo atlasīto reformu tiešos rezultātus) bija apmierinoši izpildīti. Mūsu analīze parādīja, ka 17 no 18 reformām, kas bija pabeigtas līdz 2025. gada aprīlim, bija sasniegušas paredzētos tiešos rezultātus. **III pielikumā** ir sniegta detalizēta visu šo 18 reformu tiešo rezultātu analīze. Konkrēti:
- 17 reformas bija sasniegušas visus sākotnējos plānos noteiktos atskaites punktus un mērķrādītājus un tādējādi bija sasniegušas paredzētos tiešos rezultātus (piemēram, likuma pieņemšanu vai stāšanos spēkā); un
 - attiecībā uz vienu reformu mēs secinājām, ka tā nav sasniegusi visus paredzētos tiešos rezultātus, jo atskaites punkts bija izpildīts tikai daļēji, kaut arī Komisija to bija novērtējusi kā apmierinoši izpildītu.
- 54** Visbeidzot, lai gan izlasē iekļautās pabeigtās reformas lielākoties bija sasniegušas savus tiešos rezultātus, izpildot attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, pastāv daži vispārēji ierobežojumi.
- Kā norādīts šā ziņojuma apsvērumu pirmajā daļā (sk. **22.–26.** punktu), reformas atšķiras pēc tvēruma un rakstura, un dažos gadījumos atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšana ne obligāti nozīmē strukturālas izmaiņas attiecīgās dalībvalsts uzņēmējdarbības vidē.
 - Kā jau minējām iepriekšējos ziņojumos²⁶, reformu atskaites punkti un mērķrādītāji aprobežojas ar tiešo rezultātu mērīšanu. Tas attiecas arī uz uzņēmējdarbības vides jomu. Atlasīto reformu gadījumā visi atskaites punkti un mērķrādītāji saistāmi ar tiešajiem rezultātiem, lielākoties tiesību akta pieņemšanu. Tādēļ maksājuma nosacījums ir izpildīts, tiklīdz ir pieņemts tiesību akts, kas ietver visus nepieciešamos elementus, nevis tad, kad tiesību akts ir parādījis savu ietekmi.
- 55** Runājot par ANM pievienoto vērtību, attiecīgo ministriju pārstāvji četrās apmeklētajās dalībvalstīs norādīja, ka daudzas no reformām jau bija apspriestas vai apzinātas kā potenciālas darbības svarīgu KVAI minēto problēmu risināšanai pirms ANM izstrādes. Tomēr viņi uzskata, ka ANM finansiālajam atbalstam bija svarīga nozīme tajā, lai nodrošinātu, ka reformas tiek faktiski īstenotas vai īstenotas attiecīgajā brīdī.

²⁶ Īpašais ziņojums 21/2022, 88. punkts; īpašais ziņojums 26/2023, 48. punkts.

Trešdaļa no pabeigtajām reformām uzrādīja ievērojamus koprezultātus

- 56** Attiecībā uz 17 reformām, kuru visus atskaites punktus un mērķrādītājus mēs uzskatījām par sasniegtiem līdz 2025. gada aprīlim, mēs izvērtējām, vai ir kādi pierādījumi tam, ka, pabeidzot pasākumu, ir sasniegti koprezultāti vai ietekme. Novērtējuma vajadzībām mēs dalībvalstu sniegto informāciju par katras reformas koprezultātiem klasificējām šādi:
- **“koprezultātu nav”**, ja netika sniegti pierādījumi par koprezultātiem;
 - **“ierobežoti koprezultāti”**, ja sasniegtie koprezultāti bija ievērojami mazāki par reformas galveno mērķi, kā aprakstīts PĪL vai citos attiecīgos apliecinajos dokumentos; un
 - **“ievērojami koprezultāti”**, ja tie vismaz kopumā atbilda reformas galvenajam mērķim, kā aprakstīts PĪL un citos attiecīgos apliecinajos dokumentos.
- 57** Pamatojoties uz mūsu analīzi, mēs uzskatām, ka 5 no 17 reformām koprezultāti bija ievērojami, savukārt 8 citu reformu sasniegumi bija ierobežoti. Dalībvalstis nespēja sniegt pierādījumus par sasniegtajiem koprezultātiem saskaņā ar ANM reformas galveno mērķi attiecībā uz nedaudz mazāk kā ceturtdaļu no pabeigtajām reformām (4 no 17). **3. izcēlums** sniedz piemēru katrai kategorijai.

3. izcēlums

Ar uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem sasaistītajām ANM reformām sasniegtie koprezultāti

Ievērojami koprezultāti

Bulgārijā tika īstenota reforma “Radiofrekvenču spektra efektīva izmantošana”, kuras mērķis bija uzlabot 5G gatavību un veicināt paātrinātu 5G ieviešanu. Reforma, kuras ietvaros spēkā stājās dekrēts par spektra maksu samazināšanu un spektra piešķiršanas pabeigšanu, uzrādīja ievērojamus koprezultātus, 5G pārklājumam palielinoties no 0 % 2020. gadā līdz 67 % līdz 2023. gadam saskaņā ar Komisijas publicēto Digitālās ekonomikas un sabiedrības indeksu.

Ierobežoti koprezultāti

Austrijā reformas “Pašu kapitāla stiprināšana” ietvaros, kura daļēji risina 2019. gada apakšieteikumu par atbalstu uzņēmumu izaugsmei, tika ieviests rekapitalizācijas dekrēts, kas darīja pieejamu 1 miljardu EUR, lai garantētos neatmaksātos aizdevumus pārvērstu pašu kapitālā. Vairāk nekā trīs gadus pēc reformas stāšanās spēkā tirgus pieprasījums pēc rekapitalizācijas pasākumiem bija zems, un iestādes bija saņēmušas 18 pieteikumus par saistību prasību atlikšanu par neatmaksātiem aizdevumiem, kuru kopējā summa bija aptuveni 2,5 miljoni EUR.

Saskaņā ar to pašu reformu Austrijas iestādes ieviesa arī Riska kapitāla fondu likumu, lai atvieglotu pašu kapitāla vai līdzdalības nodrošināšanu uzņēmumos. Koprezultāti ir atkarīgi arī no investoru pieprasījuma vidējā termiņā un ilgtermiņā. Līdz šim saskaņā ar šo likumu, kas stājās spēkā 2023. gadā ar 18 mēnešu kavēšanos ilgstošu politisko sarunu dēļ, nav nodibināta neviena ieguldījumu sabiedrība ar mainīgu kapitālu.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, mēs secinām, ka, lai gan reforma nodrošina vispārēju struktūru pašu kapitāla stiprināšanai, līdz šim tā ir sasniegusi ļoti ierobežotus koprezultātus.

Nav pierādījumu par koprezultātiem

Kiprā ar 2019. un 2020. gada KVAI apakšieteikumiem par MVU piekļuvi finansējumam sasaistīto reformu “Stimuli apvienošanās un pārņemšanas veicināšanai” veido rīcības plāns, kurā iekļauti konkrēti stimuli, kuru nolūks ir veicināt uzņēmumu apvienošanās vai pārņemšanu, lai tie paplašinātos un kļūtu konkurētspējīgāki.

Lai gan reforma ir sasniegusi paredzēto tiešo rezultātu, proti, rīcības plāna apstiprināšanu 2023. gada augustā, līdz šim tā nav devusi nekādus koprezultātus. Piemēram, 2024. gada oktobrī nebija ieviesta neviena dotāciju shēma, lai gan tas bija viens no reformas mērķiem.

58 Ir vairāki iemesli, kāpēc koprezultāti tiek sasniegti ierobežoti vai netiek sasniegti.

- Reformu īstenošana var būt atkarīga no faktoriem, kurus valsts iestādes nevar ietekmēt. Tie var ietvert ekonomiskas pārmaiņas.
- Dalībvalstis neuzraudzīja dažu reformu koprezultātus vai nebija definējušas atbilstošus rādītājus koprezultātu mērīšanai.
- Lai sasniegtu koprezultātus, ir vajadzīgs laiks. Tas jo īpaši attiecas uz strukturālām reformām, kuras bieži vien paredz pieņemt vai grozīt tiesību aktus. Tomēr šādu juridisku izmaiņu ietekme var nebūt jūtama vēl mēnešiem vai gadiem. Mūsu izlasē 8 no 10 reformām ar ierobežotiem koprezultātiem vai bez pierādījumiem par

koprezultātiem tika pabeigtas tikai 2023. vai 2024. gadā, tāpēc var būt pārāgri novērot ievērojamus koprezultātus.

- 59 Lai gan ANM regulā nav skaidri formulēta prasība, ka dalībvalstīm jānosaka konkrēti koprezultātu rādītāji, tie ir svarīgi snieguma novērtēšanai. Atšķirībā no darba tirgus reformām²⁷ mūsu analīze parādīja, ka, lai gan ANP nebija noteikts koprezultātu rādītājs, valstu iestādēm bija ieviesti rādītāji, lai mērītu un novērtētu mērķu sasniegšanu lielākajai daļai pabeigto reformu (13 no 17).
- 60 3. tabulā ir apkopoti rezultāti, kurus ieguvām, analizējot 17 pabeigtās ANM reformas, savukārt IV pielikumā ir sniegta detalizēta katras reformas analīze.

3. tabula. | Pabeigto ANM uzņēmējdarbības vides reformu koprezultāti četrās atlasītajās dalībvalstīs

Dalībvalsts	Reformu skaits						
	Ievērojami koprezultāti		Ierobežoti koprezultāti		Nav koprezultātu		Kopā
Bulgārija	1	20 %	3	60 %	1	20 %	5
Spānija	1	33 %	2	67 %	—	0 %	3
Kipra	1	25 %	1	25 %	2	50 %	4
Austrija	2	40 %	2	40 %	1	20 %	5
Kopā	5	29 %	8	47 %	4	24 %	17

Piezīme. Mēs galvenokārt aplūkojam koprezultātus, jo ir pārāgri novērtēt ietekmi. Dažādu kategoriju definīcijas skatīt 56. punktā.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

²⁷ Īpašais ziņojums 10/2025, 65. punkts.

- 61** Turklāt mēs atzīmējam, ka pat tām reformām, kas ir devušas ievērojamus koprezultātus, potenciālā ietekme un ilgtermiņa sekas uz uzņēmējdarbības vidi ir atkarīgas no vairākiem faktoriem un tās var mazināt, piemēram, turpmāk minētie faktori.
- **Ierobežots laika posms:** dažas no reformām bija paredzētas intervencei ierobežotā laika posmā, lai mazinātu pandēmijas radītos sociālekonomiskos satricinājumus. Šādas reformas piemērs ir Spānijas “2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai”, ar kuriem 2020. un 2021. gadā tika ieviesti vairāki nodokļu atlikšanas pasākumi. Reforma pandēmijas laikā sasniedza ievērojamus koprezultātus, jo no šī atbalsta guva labumu vairāk nekā 1,5 miljoni pašnodarbināto personu un uzņēmumu. Tomēr tās ietekme, šķiet, nav ilgstoša. Patiešām, šajā atbalsta posmā bankrota pieteikumu skaits samazinājās, tomēr no 2021. gada beigām līdz 2024. gadam tas kopumā pieauga, sasniedzot augstāko līmeni vairāk nekā desmit gadu laikā²⁸.
 - **Reformas ierobežotais tvērums:** lai gan dažas reformas sniedz ievērojamus koprezultātus, maz ticams, ka šiem koprezultātiem būs būtiska ietekme uz attiecīgā KVAI apakšieteikuma īstenošanas progresu, jo šīs reformas tikai nelielā mērā risina KVAI apakšieteikumā apzinātās problēmas. Viens piemērs mūsu izlasē ir Kipras reforma “Stimuli investīcijām un cilvēkkapitāla piesaistīšanai pētniecībā un inovācijā”, kas ieviesa vairākus stimulus, lai piesaistītu investīcijas inovatīvos uzņēmumos un ārvalstu talantus, izmantojot divas vīzu shēmas. Lai gan reforma panāca ievērojamus koprezultātus, tā, visticamāk, būtiski neuzlabos MVU piekļuvi finansējumam.

²⁸ Eurostat – Jaunu uzņēmumu reģistrācija un bankrota deklarācijas reizi ceturksnī – statistika.

- Samērā **attāla saikne starp reformu un uzņēmējdarbības vidi**: tas attiecas, piemēram, uz Austrijas reformu “Nacionālā finanšu izglītības stratēģija”. Tā kā šīs reformas mērķis ir izstrādāt nacionālo finanšu izglītības stratēģiju un kompetences satvaru, lai paaugstinātu finanšu izglītības līmeni skolās un jauniešiem, tā ir ciešāk saistīta ar izglītību, nevis ar uzņēmējdarbības vidi.
- **ANM pasākumu, it sevišķi reformu, atcelšana**: ANM regula paredz, ka atcelšanas gadījumā korektīvus pasākumus var veikt līdz 2026. gada 31. decembrim, proti, datumam, līdz kuram Komisija saņems pēdējos maksājuma pieprasījumus²⁹. Regulā nav precizētas sekas atcelšanai pēc galīgā maksājuma pieprasījuma novērtēšanas, un citi spēkā esošie regulējumi neļauj Komisijai efektīvi pārvarēt šo risku, jo juridisku iemeslu dēļ korektīvus pasākumus var piemērot tikai ļoti īpašos gadījumos.

ANM reformas daļēji veicināja progresu KVAI apakšieteikumu īstenošanā

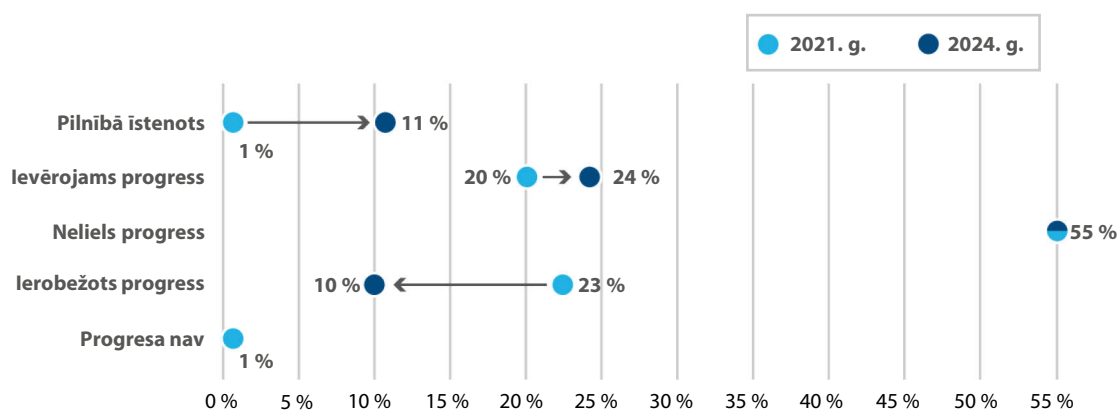
- 62** Katru gadu Eiropas pusgada pavasara paketes ietvaros Komisija publicē savu novērtējumu par katra KVAI apakšieteikuma īstenošanu. Lai novērtētu īstenošanas līmeni, Komisija izmanto piecas kategorijas: “progresā nav”, “ierobežots progress”, “neliels progress”, “ievērojams progress” un “pilnībā īstenots”.
- **“Progresā nav”**: dalībvalsts nav nedz paziņojusi par pasākumiem, nedz pieņēmusi pasākumus, lai īstenotu KVAI.
 - **“Ierobežots progress”**: dalībvalsts ir paziņojusi par dažiem pasākumiem KVAI risināšanai, tomēr šie pasākumi šķiet nepietiekami vai to pieņemšana/īstenošana ir apdraudēta.
 - **“Neliels progress”**: dalībvalsts ir paziņojusi par pasākumiem vai pieņēmusi pasākumus, lai risinātu KVAI. Šie pasākumi ir daudzsoļi, taču ne visi no tiem ir jau īstenoti, un ne visos gadījumos īstenošana ir droša.
 - **“Ievērojams progress”**: dalībvalsts ir pieņēmusi pasākumus, no kuriem lielākā daļa ir īstenota.
 - **“Pilnībā īstenots”**: dalībvalsts ir pieņēmusi un īstenojusi pasākumus, ar kuriem tiek pienācīgi risināts KVAI.

²⁹ ANM regula, 24. panta 1. un 3. punkts.

63 Kā noteikts saskaņā ar [Eiropas pusgadu](#)³⁰, Komisijas KVAI īstenošanas novērtējumā tiek ņemta vērā visa valstu politikas veidošana, un tādējādi tas sniedzas tālāk par ANM pasākumiem.

64 Kopumā mūsu veiktā Komisijas novērtējuma analīze sniedz neviennozīmīgu ainu par KVAI apakšieteikumu īstenošanas progresu tempu (Komisijas novērtētā īstenošanas statusa izmaiņas) laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam. To KVAI apakšieteikumu īpatsvars, attiecībā uz ko ir panākts ievērojams progress vai pilnīga īstenošana, palielinājās no 21 % 2021. gadā līdz 35 % 2024. gadā. Tomēr attiecībā uz aptuveni divām trešdaļām KVAI apakšieteikumu bija vērojams tikai neliels vai ierobežots progress (sk. [8. attēlu](#) un [V pielikumu](#)).

8. attēls. | 2019. un 2020. gada uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu īstenošanas statuss līdz 2024. gadam

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

65 Turklāt mēs atzīmējam, ka 8 no 27 dalībvalstīm neuzrādīja nekādas izmaiņas īstenošanas progresu statusā³¹, un vienā dalībvalstī situācija faktiski pasliktinājās³². Tikai viena dalībvalsts³³ pilnībā un vēl viena³⁴ ievērojamā mērā īstenoja visus 2019.–2020. gada uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumus, taču bez jebkāda

³⁰ [Regula \(ES\) 2024/1263](#) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību, 10. un 12. apsvērums un 16. pants.

³¹ Vācija, Igaunija, Īrija, Grieķija, Itālija, Lietuva, Malta, Zviedrija.

³² Nīderlande.

³³ Somija.

³⁴ Ungārija.

ANM atbalsta. Mūsuprāt, tas norāda, ka KVAI īstenošanas progress, kas izriet no ANM pasākumiem, lai gan ir labāks nekā darba tirgus jomā³⁵, joprojām ir lēns.

- 66** Attiecībā uz četrām izlasē iekļautajām dalībvalstīm mēs analizējām arī to, kādā mērā uz uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem attiecinātās ANM reformas ietekmēja Komisijas novērtējumu par KVAI apakšieteikumu īstenošanu. Analīzēs nolūkā vispirms apzinājām, kuru ar uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu īstenošanā 2021.–2024. gada periodā ir panākts progress. Pēc tam mēs pārbaudījām, vai, pamatojoties uz Komisijas novērtējumā iekļauto informāciju, vērtējums ir paaugstināts, pateicoties šajās četrās dalībvalstīs īstenotajām uzņēmējdarbības vides reformām.
- 67** Četras mūsu izlasē iekļautās dalībvalstis kopā saņēma 15 KVAI apakšieteikumus. Pēdējo četrus gadus laikā Komisija ir paaugstinājusi savu vērtējumu deviņiem no šiem KVAI apakšieteikumiem, savukārt piecu KVAI apakšieteikumu izpildē progress netika panākts, un viena KVAI apakšieteikuma vērtējums tika pazemināts. Turklāt mēs konstatējām, ka sešos no deviņiem KVAI apakšieteikumiem trīs dalībvalstīs, kuriem tika paaugstināts vērtējums, Komisija atsaucas uz attiecinātajām ANM reformām kā veicinošu progressa faktoru. Dalībvalstu līmenī vienīgais izņēmums bija Bulgārija, kur Komisijas vērtējumā nebija minēta neviena ANM reforma, kas attiecināta uz diviem KVAI apakšieteikumiem ar paaugstinātu vērtējumu. Turklāt mēs atzīmējam, ka divi vērtējumu paaugstinājumi, viens Spānijai un viens Kiprai, attiecas arī uz investīcijām (kopā četrām), kas, lai gan vēl nav pabeigtas, ir daļēji veicinājušas attiecīgo KVAI apakšieteikumu progresu (sk. [3. attēlu](#) iepriekš).
- 68** Turklāt attiecībā uz diviem no sešiem KVAI apakšieteikumiem, kuru īstenošanā panākts progress, Komisijas vērtējums ANM pasākumu ietekmes dēļ mainījās no “ierobežota progressa” uz “nelielu progresu”. Atlikušajos četros gadījumos vērtējums tika paaugstināts uz “ievērojamu progresu” vai “pilnīgu īstenošanu” (sk. [4. tabulu](#) un [4. izcēlumu](#)).

³⁵ Īpašais ziņojums [10/2025](#), 67. punkts un V pielikums.

4. tabula. | Izmaiņas Komisijas vērtējumā par uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem, pateicoties attiecīgajiem ANM pasākumiem, 2024. gada jūnijs

Dalībvalsts	KVAI apakšieteikumi								
	Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumi	Nav paaugstināts (2021.–2024. g.)	Pazemināts (2021.–2024. g.)	Paaugstināts (2021.–2024. g.)	To vērtējuma paaugstinājumu skaits, kas atsaucas uz attiecināto ANM reformu un investīciju				
					Kopā paaugstināts (2021.–2024. g.)	No ierobežota progressa uz nelielu progressu	No ierobežota progressa uz ievērojamu progressu	No neliela progressa uz ievērojamu progressu	No ievērojama progressa uz pilnīgu īstenošanu
Bulgārija	3	—	1	2	—	—	—	—	—
Spānija	3	1	—	2	2	1	—	1	—
Kipra	5	2	—	3	2	1	1	—	—
Austrija	4	2	—	2	2	—	—	1	1
Kopā	15	5	1	9	6	2	1	2	1

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

4. izcēlums

ANM pasākumi, kas sekmējuši KVAI apakšieteikuma vērtējuma paaugstināšanu no “ierobežots progress” uz “ievērojams progress”

Kipra 2019. gadā saņēma KVAI apakšieteikumu nodrošināt uzticamas un ātras sistēmas īpašumtiesību apliecināšanu un nekustamā īpašuma tiesību izdošanai un nodošanai. Komisija tā īstenošanu līdz 2023. gadam novērtēja ar vērtējumu “ierobežots progress”.

Kipras ANP ietvēra reformu, kuras mērķis bija novērst neefektivitāti īpašumtiesības apliecināšanu izdošanas un nodošanas sistēmā. Reformā bija iekļauti trīs atskaites punkti un viens mērķrādītājs, kas attiecas uz īpašumtiesību apliecināšanu izdošanas neizskatīto lietu izskatīšanu, jaunās plānošanas un būvatļauju politikas paplašināšanu, lelu un ēku regulējuma likuma pārskatīšanu un īpašuma pārdošanas likuma grozīšanu.

Pašlaik ir grozīts īpašuma pārdošanas likums un ir pieņemta un paplašināta jaunā plānošanas un būvatļauju politika, kas ļauj elektroniski iesniegt pieteikumus plānošanai un būvatļaujām.

Komisija 2024. gadā paaugstināja savu vērtējumu par KVAI apakšieteikuma īstenošanu uz “būtisku progressu”, pamatojoties uz darbībām, kas līdz attiecīgajam gadam veiktas saskaņā ar šo reformu. Mūsu revīzijas darbs apstiprina, ka reforma patiešām veicināja KVAI apakšieteikuma īstenošanu.

ANM pasākumi, kas sekmējuši KVAI apakšieteikuma vērtējuma paaugstināšanu no “ierobežots progress” uz “neliels progress”

Spānija 2020. gadā saņēma KVAI apakšieteikumu sekmēt privātās investīcijas ekonomikas atveseļošanās veicināšanai. Komisija tā īstenošanu līdz 2021. gadam novērtēja ar vērtējumu “ierobežots progress”.

Komisija novērtēja progresu privāto investīciju veicināšanā, izmantojot sasaistītos ANM pasākumus galvenajās nozarēs:

- investīcijas, ar ko veicina tādu stratēģisku nozaru pārveidi, kas ir būtiskas Spānijas rūpnieciskajai pārkārtošanai, piemēram, autobūves, aeronautikas un jūras transporta vērtības ķēdēs (investīciju ES-C[C12]-I[I2] programma konkurētspējas un rūpnieciskās ilgtspējas veicināšanai); un
- reforma tūrisma nozares konkurētspējas palielināšanai (ES-C[C14]-R[R1] Karaliskais dekrēts, ar ko ievieš Valsts finanšu fondu tūrisma konkurētspējai).

Komisija 2022. gadā paaugstināja savu vērtējumu par ša KVAI apakšieteikuma īstenošanas progresu no “ierobežota progressa” uz “nelielu progresu”. Mūsu revīzijas darbs apstiprina, ka reforma jau ir veicinājusi KVAI apakšieteikuma īstenošanu.

69 Atšķirībā no darba tirgus KVAI apakšieteikumiem³⁶, kad Komisija paaugstina KVAI īstenošanas vērtējumu, tā vairumā gadījumu uz ANM reformām, kuras sasaistītas ar šiem KVAI apakšieteikumiem, atsaucas kā uz progresu veicinošiem faktoriem. Mūsu analīze apstiprināja, ka sešas no pabeigtajām reformām patiešām veicināja atbilstošo uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu īstenošanu. Turklāt vēl citas trīs reformas, kas nebija pilnībā pabeigtas, bet bija sasniegušas svarīgus atskaites punktus, arī tika uzskatītas par nozīmīgiem faktoriem vērtējuma paaugstināšanā (sk. [VI pielikumu](#)).

70 Attiecībā uz sešiem KVAI apakšieteikumiem, kuru vērtējums tika paaugstināts, pateicoties uz tiem attiecinātajām ANM reformām, mēs secinām, ka trīs gadījumos ieguldījums bija būtisks, bet pārējos trijos – daļējs, jo vērtējuma paaugstināšanai bija vajadzīgi arī citi pasākumi ārpus ANM vai arī ANM ietvaros, bet nebija attiecināti uz atbilstošo KVAI apakšieteikumu (sk. [5. tabulu](#)).

³⁶ Īpašais ziņojums 10/2025, 71. punkts.

5. tabula. | Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu vērtējumu paaugstinājumi un apmērs, kādā reformas veicināja vērtējumu paaugstinājumus izlasē iekļautajās dalībvalstīs

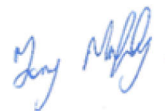
Izlasē iekļautās dalībvalstis	KVAI apakšieteikumu vērtējumu paaugstinājumi	Vērtējumu paaugstinājumi, kas atsaucas uz sasaistītajām ANM reformām	Novērtējums par sasaistīto ANM reformu ieguldījumu progresa vērtējuma paaugstinājumā	
			Dalējs	Ievērojams
Bulgārija	3	—	—	—
Spānija	2	2	2	—
Kipra	2	2	—	2
Austrija	2	2	1	1
Kopā	9	6	3	3

Avots: ERP.

- 71** Visbeidzot, mēs atzīstam, ka ANM īstenošana turpinās, un vēl var būt par agru, lai konstatētu ievērojamus šo reformu koprezultātus. Patiesi, pagājusi jau vairāk nekā puse no ANM īstenošanas perioda, un lielākā daļa ANP iekļauto uzņēmējdarbības vides reformu vēl nav pabeigtas. Kā jau iepriekš atzīmējām³⁷, reformu ietekmes novērtēšanai nacionālajos ANP vajadzētu veikt *ex post* novērtējumus.

Šo ziņojumu 2025. gada 30. septembra sēdē Luksemburgā pieņēma IV apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Petri Sarvamaa*.

Revīzijas palātas vārdā —

Tony Murphy
priekšsēdētājs

³⁷ Īpašais ziņojums 26/2023, 83. punkts; īpašais ziņojums 10/2025, 62. punkts.

Pielikumi

I pielikums. Par revīziju

Konteksts

Uzņēmējdarbības vides politikas koordinēšana Eiropas Savienībā, izmantojot Eiropas pusgadu

- 1) Dalībvalstis, dažkārt kopā ar saviem reģioniem, ir atbildīgas par tādu vides un apstākļu efektīvu regulēšanu, kas ļauj dibināt uzņēmumus, tiem darboties un, ja vajadzīgs, efektīvi izbeigt savu darbību. Savā kompetences jomā ES var rīkoties trīs veidos: pirmkārt, ar likumdošanas un vispārējas politikas veidošanu; otrkārt, koordinējot ekonomikas politiku Eiropas pusgada ietvaros; un, treškārt, finansējot konkrētus pasākumus un darbības.
- 2) Eiropas pusgada¹ mērķis ir koordinēt ekonomikas un sociālo politiku dalībvalstīs, pamatojoties uz [LESD](#) 121. pantu. Līguma 121. pantā noteikts, ka ES valstīm sava ekonomikas politika ir jāuzskata par vispārsvarīgu jautājumu, kas jākoordinē Padomē. Katru gadu Komisija publicē katrai dalībvalstij paredzētus valstu ziņojumus un priekšlikumus konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem (KVAI).

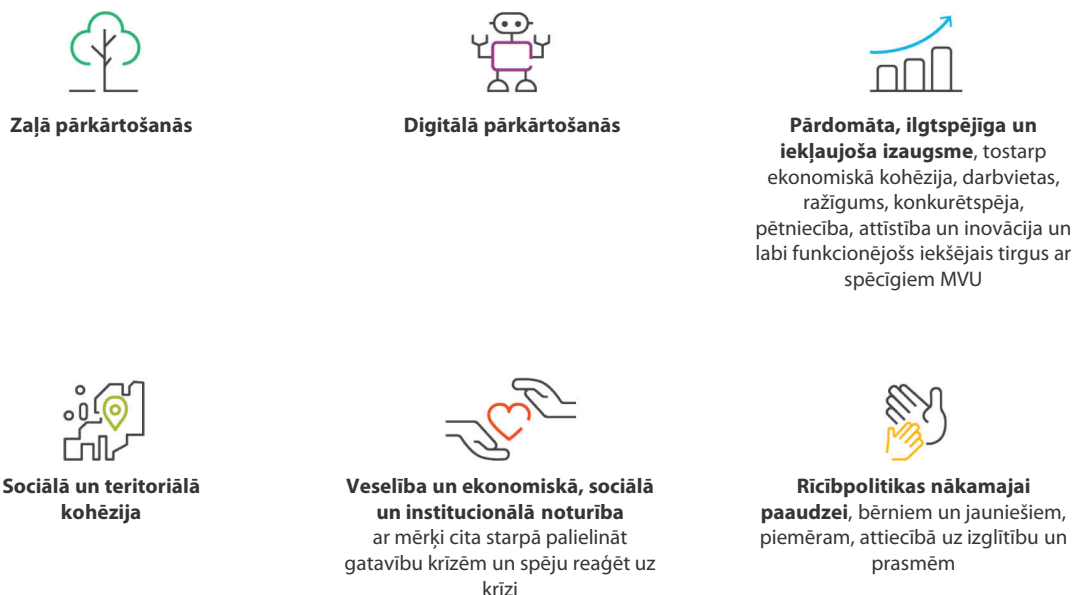
Atbalsts uzņēmējdarbības vides politikai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu

- 3) ANM tika izveidots ar sākotnējo budžetu 724 miljardu EUR apmērā. Tā kā vairākas dalībvalstis nolēma neizmantot tām piešķirto aizdevumu komponentu, līdz 2024. gada beigām bija uzņemtas saistības par 650 miljardiem EUR (359 miljardi EUR dotācijās un 291 miljards EUR aizdevumos).

¹ [Regula \(ES\) 2024/1263](#) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību.

- 4) ANM tiek īstenots tiešā pārvaldībā, un Komisija ir tieši atbildīga par galvenajiem mehānisma īstenošanas posmiem². Lai saņemtu ANM atbalstu, dalībvalstīm bija jāiesniedz atveseļošanas un noturības plāni (ANP), kas ietver vairākus pasākumus — vai nu reformas, vai investīcijas. Tad Komisija novērtēja ANP³, kurus pēc tam apstiprināja Padome ar Padomes īstenošanas lēmumiem (PĪL).
- 5) Komisija ANM regulā definētos sešus pīlārus ir iedalījusi 52 politikas jomās, katru reformu vai investīciju sasaistot ar ne vairāk kā divām politikas jomām (sk. [1. attēlu](#)). Viena no 52 Komisijas definētajām politikas jomām ir “uzņēmējdarbības vide”. Saskaņā ar Komisijas attiecinājumu dalībvalstis lēsa, ka ANM pasākumu kopējās izmaksas, kas saistītas ar “uzņēmējdarbības vides” politikas jomu, būs 33 miljardi EUR, t. i., gandrīz 1 miljards EUR reformām un 32 miljardi EUR investīcijām (sk. [1. tabulu](#)).

1. attēls. | Atveseļošanas un noturības mehānisma seši pīlāri

Avots: ERP, pamatojoties uz [Komisijas Atveseļošanas un noturības infopaneli](#).

² ANM regula, 8. pants.

³ ANM regula, 19. pants.

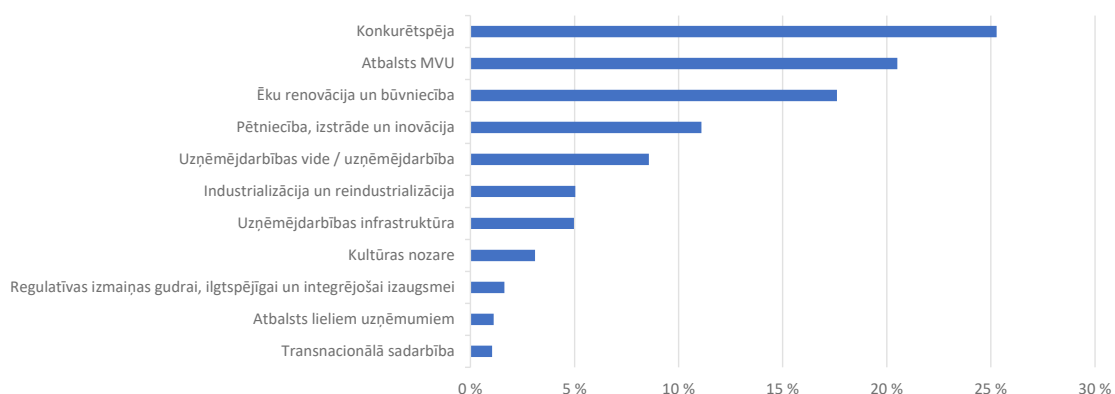
1. tabula. | Ar “uzņēmējdarbības vidi” saistītās aplēstās izmaksas

Politikas joma	EUR (miljardi)		
	Reformas	Investīcijas	Kopā
Visu uz ANM uzņēmējdarbības vides politikas jomas attiecināto ANM pasākumu aplēstās izmaksas			
Primārā politikas joma	0,11	18,60	18,71
Sekundārā politikas joma	0,81	13,73	14,54
Kopā	0,92	32,33	33,25
Visu ar uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem saistīto ANM pasākumu aplēstās izmaksas			
ANM pasākumi, kas sasaistīti ar 82 KVAI apakšieteikumiem un attiecināti uz 37 dažādām ANM primārajām politikas jomām	6,07	103,38	109,44

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

- 6) Lielākā daļa pasākumu, kas atbalsta uzņēmējdarbības vides ANM politikas jomu, ir iekļauti trešajā pīlārā “gudra, ilgtspējīga un integrējoša izaugsme”. Plašākā nozīmē arī papildu pasākumi var tieši vai netieši uzlabot uzņēmējdarbības vidi. Trešā pīlāra pasākumu sadalījums parāda dažādās politikas jomas, kas kopā risina uzņēmumu vajadzības un sniedz atbalstu uzņēmumiem un rūpniecībai, izmantojot ANM (sk. [2. attēlu](#)).

2. attēls. | Izdevumu sadalījums pa politikas jomām gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes atbalstam

Avots: Eiropas Komisija, [infopanelis \(dati iegūti 2025. gada 21. jūlijā\)](#). Tulkojums: ERP.

- 7) ANM regula arī izveido skaidru saikni ar Eiropas pusgadu⁴. Konkrēti, reformām un investīcijām, kas izklāstītas sākotnējos ANP, būtu jāpalīdz efektīvi risināt visas problēmas, kas konstatētas 2019. un 2020. gada KVAI, vai ievērojamu to daļu. Lielākajai daļai dalībvalstu šajos KVAI bija iekļautas uzņēmējdarbības vides problēmas. Turklāt, ja valsts plāni tiktu pārskatīti, grozītajos ANP būtu jāņem vērā jaunākie KVAI.

Revīzijas tvēruma un pieeja

- 8) Mūsu revīzijas mērķis bija novērtēt, vai ANM uzņēmējdarbības vides reformas efektīvi veicināja dalībvalstu Eiropas pusgada laikā konstatēto problēmu risināšanu, kā noteikts KVAI, un vai to īstenošana ir novedusi pie paredzēto mērķu sasniegšanas.
- 9) Mūsu revīzijas darbs ietvēra attiecīgo dokumentu pārskatīšanu un intervijas ar Komisiju, valstu iestādēm un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām (uzņēmumu pārstāvības organizācijām vai arodbiedrībām) apmeklētajās dalībvalstīs.
- 10) Mūsu revīzijas kritēriji galvenokārt tika balstīti uz ANM regulu un saistītajiem Komisijas norādījumiem, kā arī attiecīgajiem Eiropas pusgada dokumentiem. Sīkāka informācija par kritērijiem ir sniegta šā ziņojuma attiecīgajās iedaļās.
- 11) Mēs atzīmējam, ka citi ANM pasākumi, kas sasaistīti ar citām politikas jomām, nevis “uzņēmējdarbības vidi”, tieši vai netieši veicina plašākas uzņēmējdarbības izaugsmes perspektīvas (investīcijas, kas vērstas uz strukturālu zaļo un digitālo pārkārtošanos, nodokļu reformām, darba politiku, nozīmīgu infrastruktūru, enerģētikas un ūdensapgādes darbiem, kā arī reformas un investīcijas valsts pārvaldē).
- 12) Attiecībā uz pirmo revīzijas jautājumu mēs ņēmām vērā visas 157 reformas un 254 investīcijas, kas bija attiecinātas uz 82 uzņēmējdarbības vides apakšskategorijām, kuras iekļautas visu dalībvalstu ANP. Mēs izvērtējam, vai un cik lielā mērā tie risināja Eiropas pusgadā konstatētās uzņēmējdarbības vides problēmas. ***II pielikumā*** ir sniegtas saites uz KVAI apakšieteikumu un ANM pasākumu sarakstu, kā arī tabulu, kurā ietverts mūsu detalizētais novērtējums par to, kādā mērā ANM pasākumi risina KVAI apakšieteikumus.

⁴ ANM regula, 18. panta 4. punkta b) apakšpunkts un 19. panta 3. punkta b) apakšpunkts.

- 13) Otrajā jautājumā mēs izvērtējam, vai 25 ar uzņēmējdarbību saistītu ANM reformu izlase četrās dalībvalstīs (Bulgārijā, Spānijā, Kiprā un Austrijā) tika īstenota, kā plānots. Lai novērtētu četras dalībvalstis, mēs apzinājām visus 15 KVAI apakšieteikumus, ko Komisija saista ar uzņēmējdarbības vides politikas jomu. Mēs konstatējam, ka uz šiem KVAI apakšieteikumiem bija attiecinātas 56 ANM reformas, no kurām 46 bija paredzēts pabeigt līdz 2024. gada jūnijam. No tām mēs izvēlējamies 25 reformu izlasi, kurām pārbaudījām, vai to galīgie atskaides punkti vai mērķrādītāji bija sasniegti līdz sākotnējā PĪL norādītajam termiņam.

2. tabula. | Uzņēmējdarbības vides reformu izlase

Dalībvalsts	Ar uzņēmējdarbības vidi saistītie KVAI	ANM reformas, kas sākotnējā ANP attiecinātas uz uzņēmējdarbības vides KVAI	Plānots pabeigt līdz 2024. gada jūnijam		
	KVAI apakšieteikumi	ANM reformas	Kopā	Izlase	%
Bulgārija	3	12	10	10	100 %
Spānija	3	26	25	4	16 %
Kipra	5	12	6	6	100 %
Austrija	4	5	5	5	100 %
Kopā	15	56	46	25	54 %

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

- 14) Atsevišķu dalībvalstu reformu izlasei, kas saistīta ar mūsu otro jautājumu, mēs izvēlējamies pasākumus, izvairoties no revīzijas centienu dublēšanās attiecībā uz pasākumiem, kuri jau ir revidēti citos uzdevumos, un tā, lai būtu iespējams tos izskatīt mūsu misijas laikā:
- Austrijai, Bulgārijai un Kiprai mēs izvēlējamies 100 % no reformām, kas bija paredzētas pabeigšanai līdz 2024. gada jūnijam;
 - Spānijas gadījumā no 25 reformām, kas bija jāpabeidz līdz 2024. gada jūnijam, mēs izvēlējamies 4 un izslēdzām 21 šādu iemeslu dēļ:
 - deviņas reformas jau bija revidētas mūsu ticamības deklarācijas darbā iepriekšējos gados,

- o četras reformas jau tika revidētas mūsu ziņojumā par reformām darbu tirgū un
- o astoņām reformām bija galvenās politikas jomas un tēmas, kas, mūsuprāt, mazāk koncentrējās uz galvenajiem uzņēmējdarbības vides aspektiem vai bija vērstas uz tēmām, kuras mēs jau esam aptvēruši citās revīzijās (piemēram, [digitālā pārkārtošanās](#) un [tiesiskums](#)).

II pielikums. Saites uz papildu tehnisko informāciju, kas pieejama ERP atvērto datu platformā

Šajā pielikumā ir saites uz trim dokumentiem, kurus esam darījuši pieejamus ERP atvērto datu platformā.

- 1) [Ar uzņēmējdarbības vidi saistīto KVAI apakšieteikumu saraksts](#)
- 2) [Ar uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem saistīto ANM reformu un investīciju saraksts](#)
- 3) [ERP novērtējums par to, kādā mērā ir risināts katrs KVAI apakšieteikums](#)

III pielikums. Izlasē iekļauto dalībvalstu pabeigto reformu tiešo rezultātu novērtējums

Valsts	Reformas	Atskaites punkts / mērķrādītājs	Tiešo rezultātu novērtējums
Bulgārija	BG-C[C3]-R[R1] Tiesiskais regulējums rūpniecisko investīciju piesaistei un rūpniecisko ekosistēmu attīstībai	M35 Jaunā Industriālo parku likuma stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. g. 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M137 Dekrēta par spektra maksu samazināšanu stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. g. 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	BG-C[C7]-R[R2] Radiofrekvenču spektra efektīva izmantošana	M138 Spektra piešķiršanas pabeigšana 26 GHz joslā Kvalitatīvais rādītājs: Operatoru informēšana par spektra piešķiršanu Plānots pabeigt: 2022. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M139 700 MHz un 800 MHz joslu pieejamā spektra piešķiršanas pabeigšana Kvalitatīvais rādītājs: Operatoru informēšana par spektra piešķiršanu Plānots pabeigt: 2023. g. 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs

Valsts	Reformas	Atskaites punkts / mērķrādītājs	Tiešo rezultātu novērtējums
	BG-C[C7]-R[R3] Labvēlīgas investīciju vides veidošana	M140 Tiesību akta grozījumu stāšanās spēkā, ar ko īsteno ieteikumus saskaņā ar savienojamības rīkkopu Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2020. gada 4. cet.	Atskaites punkts / mērķrādītājs sasniegts daļēji
	BG-C[C10]-R[R4] Maksātnespējas procedūru stiprināšana	M228 Komerclikuma grozījumu stāšanās spēkā attiecībā uz maksātnespējas un pārstrukturēšanas procedūrām Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2022. g. 3. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M229 Maksātnespējas regulējuma reformas īstenošanas pasākumi ir pabeigti Kvalitatīvs rādītājs: organizēto un sniegto apmācību saraksts par jauno maksātnespējas regulējumu, pieņemto rokasgrāmatu, kodeksu, veidņu un vadlīniju kopijas, publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2023. g. 2. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	BG-C[C10]-R[R5] Bulgārijas celtniecības nozares digitālā reforma	M230 Stratēģija un ceļvedis ēku informācijas modelēšanas (<i>BIM</i>) ieviešanai būvdarbu projektēšanā, īstenošanā un uzturēšanā Kvalitatīvais rādītājs: <i>BIM</i> ieviešanas stratēģija un ceļvedis Plānots pabeigt: 2023. g. 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs

Valsts	Reformas	Atskaites punkts / mērķrādītājs	Tiešo rezultātu novērtējums
	BG-C[C10]-R[R9] Likumdošanas procesa kvalitātes uzlabošana	M241 Nacionālās asamblejas organizācijas un darbības noteikumu stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
Spānija	ES-C[C13]-R[R2] Spānijas uzņēmējdarbības nācīgas stratēģija	M192 Jaunuzņēmumu likuma stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2022. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	ES-C[C14]-R[R1] Karaļa dekrēts, ar ko ievieš Valsts finanšu fondu tūrisma konkurētspējai (FOCIT)	M214 Tūrisma nozares veicināšanas plāns Kvalitatīvais rādītājs: Plānā apraksta tūrisma nozares stimulēšanas pasākumus un nosaka satvaru ar tūrismu saistīto pasākumu īstenošanai. Plānots pabeigt: 2022. g. 2. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M215 Tīmekļa vietnes "DATAESTUR", kas vāc datus par tūrismu, atklāšana Kvalitatīvais rādītājs: Tīmekļa vietne Plānots pabeigt: 2020. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M216 Karaļa dekrēta, ar ko ievieš Valsts finanšu fondu tūrisma konkurētspējai, stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs

Valsts	Reformas	Atskaites punkts / mērķrādītājs	Tiešo rezultātu novērtējums
	ES-C[C28]-R[R1] 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai	M385 Fiskālie pasākumi, kas pieņemti 2020. un 2021. gadā, lai mazinātu Covid-19 pandēmijas sekas. Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. g. 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
Kipra	CY-C[C2.1]-R[R3] Digitālās vienas pieturas aģentūras, kuru mērķis ir racionalizēt AER projektu atļauju izsniegšanu un veicināt ēku energorenovāciju	M22 Pilnībā funkcionējoša IT platforma Kvalitatīvais rādītājs: Pilnībā funkcionējoša IT platforma (pabeigšanas pieņemšanas sertifikāts) Plānots pabeigt: 2022. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	CY-C[C3.2]-R[R2] Stimuli nolūkā veicināt un piesaistīt investīcijas un cilvēkkapitālu pētniecībā un inovācijā	M122 Juridisko personu atbrīvojums no nodokļa investīcijām inovatīvos uzņēmumos Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2022. gada 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	CY-C[C3.3]-R[R1] Stratēģisku investīciju veicināšana	M134 Likuma par atbalstu stratēģiskām investīcijām stāšanās spēkā, stratēģisko investīciju licencēšanas procedūru un būvatļauju izsniegšanas vienkāršošana Kvalitatīvais rādītājs: Likuma noteikumi, kas norāda uz stāšanos spēkā Plānots pabeigt: 2022. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs

Valsts	Reformas	Atskaites punkts / mērķrādītājs	Tiešo rezultātu novērtējums
		M135 Sektora izveide Pilsētplānošanas un mājokļu departamentā, lai uzlabotu stratēģisko investīciju veicināšanas sistēmu; procesu sistēmas un vadlīniju izstrādes publicēšana; un koordinējošās iestādes ziņošana par galveno darbinieku apmācību reformas īstenošanai Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2023. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	CY-C[C3.3]-R[R6] Stimuli apvienošanās un pārņemšanas veicināšanai	M143 Rīcības plāns uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas stimulēšanai Kvalitatīvais rādītājs: Ministru padomes ziņojums un tam pievienotais rīcības plāns par īpašiem stimuliem apvienošanās un pārņemšanas veicināšanai Plānots pabeigt: 2022. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
Austrija	AT-C[C2]-R[2C1] Ierosināts tiesību akts par principu “tikai vienreiz”: Uzņēmējdarbības pakalpojumu portāla likuma grozījums	M56 Attiecīgās IT infrastruktūras modernizācija Kvalitatīvais rādītājs: Tiesību akta grozījuma stāšanās spēkā, ar ko Uzņēmumu pakalpojumu portāla likumā ievieš principu “tikai vienreiz”. Nodrošinātie rīki, tostarp Informācijas sniegšanas pienākumu datubāzes (IVDB) apsekojuma rīks un Reģistru un sistēmu tīkls (RSV), lai nodrošinātu sadarbību un datu apmaiņu. Plānots pabeigt: 2023. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs

Valsts	Reformas	Atskaites punkts / mērķrādītājs	Tiešo rezultātu novērtējums
		M57 Informācijas sniegšanas pienākumu datubāzes (IVDB) noteikumi ir spēkā un ministrijām uzliek par obligātu pienākumu ievadīt datubāzē informācijas sniegšanas pienākumu rezultātā sniegtos datus, kas izriet no spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Reģistri ir savienoti saskaņā ar reģistrācijas grafiku, ko pieņēmusi principa “tikai vienreiz” vadības komiteja.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M58 Principa “tikai vienreiz” tehniskās sistēmas savienojums Kvalitatīvais rādītājs: Izveidojamais savienojums atbilst vienotās digitālās vārtejas (SDG) prasībām, kas noteiktas Regulā (ES) 2018/1724 Plānots pabeigt: 2022. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	AT-C[C4]-R[4D7] Nacionālā finanšu izglītības stratēģija	M162 Stratēģijas dokuments Kvalitatīvais rādītājs: Publicēts stratēģijas dokuments par nacionālo finanšu izglītības stratēģiju, ietverot rīcības plānu Plānots pabeigt: 2021. g. 3. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M163 Finanšu izglītības kompetenču satvara pabeigšana Kvalitatīvais rādītājs: Publicēts finanšu izglītības kompetenču satvars, nosūtīts Eiropas Komisijai Plānots pabeigt: 2022. gada 4. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs

Valsts	Reformas	Atskaites punkts / mērķrādītājs	Tiešo rezultātu novērtējums
	AT-C[C4]-R[4D8] Jaunuzņēmumu pakete	M164 Jaunuzņēmumu paketes stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2022. gada 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	AT-C[C4]-R[4D9] Pašu kapitāla stiprināšana	M165 Dekrēts par valsts garantētu aizdevumu pārvēršanu pašu kapitālā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. g. 3. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M166 Akciju līdzdalības investīciju uzņēmuma formas (SICAV) stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2022. gada 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
	AT-C[C4]-R[4D11] Uzņēmējdarbības regulējuma liberalizācija	M169 Likuma par neregulāriem pārvadājumiem stāšanās spēkā, kas atceļ saistošo tarifu neregulāriem pārvadājumiem (taksometra skaitītāja pienākums) Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. g. 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs

Valsts	Reformas	Atskaites punkts / mērķrādītājs	Tiešo rezultātu novērtējums
		M170 Dekrēta, ar kuru elektromotoru transportlīdzekļu uzlādes punkti un fotoelektriskās sistēmas komerciālās iekārtās principā tiek atbrīvoti no atļaujas prasības, stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. g. 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs
		M171 Likuma par uzņēmumu nodošanas šķēršļu novēršanu (Labvēlības perioda likums) stāšanās spēkā Kvalitatīvais rādītājs: Publikācija Oficiālajā Vēstnesī Plānots pabeigt: 2021. g. 1. cet.	Sasniegtais atskaites punkts / mērķrādītājs

IV pielikums. Izlasē iekļauto dalībvalstu pabeigto reformu koprezultātu novērtējums

Attiecībā uz pabeigtām reformām, ar kurām tika sasniegti paredzētie tiešie rezultāti, mēs novērtējam gan koprezultātus, gan ietekmi, kā noteikts 51. punktā.

Valsts	Reforma	Koprezultātu/ietekmes novērtējums	Pabeigts pēc 2023. gada 4. cet.?	Konkrēto rādītāju piemērotība
Bulgārija	BG-C[C3]-R[R1] Tiesiskais regulējums rūpniecisko investīciju piesaistei un rūpniecisko ekosistēmu attīstībai	Ierobežoti koprezultāti	Nē (2021. g. 1. cet.)	Piemērots
	BG-C[C7]-R[R2] Radiofrekvenču spektra efektīva izmantošana	Ievērojami koprezultāti	Nē (2021. g. 1. cet.)	Piemērots
	BG-C[C10]-R[R4] Maksātnešpējas procedūru stiprināšana	Ierobežoti koprezultāti	Nē (2023. g. 3. cet.)	Piemērots
	BG-C[C10]-R[R5] Bulgārijas celtniecības nozares digitālā reforma	Nav koprezultātu	Nē (2023. g. 1. cet.)	Piemērots
	BG-C[C10]-R[R9] Likumdošanas procesa kvalitātes uzlabošana	Ierobežoti koprezultāti	Nē (2021. g. 4. cet.)	Piemērots

Valsts	Reforma	Koprezultātu/ietekmes novērtējums	Pabeigts pēc 2023. gada 4. cet.?	Konkrēto rādītāju piemērotība
Spānija	1. reforma (C14.R1) Karaļa dekrēts, ar ko ievieš Valsts finanšu fondu tūrisma konkurētspējai (<i>FOCIT</i>)	Ierobežoti koprezultāti	Nē (2020. g. 2. cet.)	Piemērots
	1. reforma (C28.R1) 2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai	Ievērojami koprezultāti	Nē (2021. g. 1. cet.)	Piemērots
	2. reforma (C13.R2) Spānijas uzņēmējdarbības nācīgas stratēģija	Ierobežoti koprezultāti	Nē (2022. g. 3. cet.)	Piemērots
Kipra	CY-C[C2.1]-R[R3] Digitālās vienas pieturas aģentūras, lai racionalizētu AER projektu atļauju izsniegšanu un veicinātu ēku energorenovāciju	Ierobežoti koprezultāti	Nē (2023. g. 2. cet.)	Piemērots
	CY-C[C3.2]-R[R2] Stimuli nolūkā veicināt un piesaistīt investīcijas un cilvēkkapitālu pētniecībā un inovācijā	Ievērojami koprezultāti	Nē (2022. g. 2. cet.)	Piemērots
	CY-C[C3.3]-R[R1] Stratēģisku investīciju veicināšana	Nav koprezultātu	Jā (2024. g. 2. cet.)	Piemērots

Valsts	Reforma	Koprezultātu/ietekmes novērtējums	Pabeigts pēc 2023. gada 4. cet.?	Konkrēto rādītāju piemērotība
	CY-C[C3.3]-R[R6] Stimuli apvienošanās un pārņemšanas veicināšanai	Nav koprezultātu	Nē (2023. g. 3. cet.)	Piemērots
Austrija	AT-C[C4]-R[4D7] Nacionālā finanšu izglītības stratēģija	Ievērojami koprezultāti	Nē (2021. g. 3. cet.)	Piemērots
	AT-C[C4]-R[4D8] Jaunuzņēmumu pakete	Ierobežoti koprezultāti	Nē (2023. g. 4. cet.)	Piemērots
	AT-C[C4]-R[4D9] Pašu kapitāla stiprināšana	Ierobežoti koprezultāti	Nē (2021. g. 3. cet.)	Piemērots
	AT-C[C2]-R[2C1] Ierosināts tiesību akts par principu "tikai vienreiz": Uzņēmējdarbības pakalpojumu portāla likuma grozījums	Ievērojami koprezultāti	Jā (2024. g. 2. cet.)	Piemērots
	AT-C[C4]-R[4D11] Uzņēmējdarbības regulējuma liberalizācija	Nav koprezultātu	Jā (2024. g. 2. cet.)	Nav rādītāja

V pielikums. Progress KVAI apakšieteikumu īstenošanā

Uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu īstenošanas attīstība saskaņā ar Komisijas novērtējumu

Valsts	Gads	KVAI apakšieteikums	2021. gada novērtējums	2022. gada novērtējums	2023. gada novērtējums	2024. gada novērtējums
Beļģija	2020. g.	3.1.	Neliels progress	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots
		3.2.	Ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.4.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	4.1.	Ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Bulgārija	2020. g.	3.1.	Neliels progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
		3.4.	Ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	3.4.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Ierobežots progress
Čehija	2020. g.	3.1.	Neliels progress	Neliels progress	Ierobežots progress	Neliels progress
		3.2.	Ierobežots progress	Ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.4.	Neliels progress	Neliels progress	Ierobežots progress	Neliels progress
	2019. g.	3.4.	Ierobežots progress	Ierobežots progress	Ierobežots progress	Ierobežots progress
Dānija	2020. g.	2.2.	Neliels progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
Vācija	2020. g.	2.2.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		2.10.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		2.11.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	1.1.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Igaunija	2020. g.	3.2.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.8.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.9.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Īrija	2020. g.	3.1.	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
		3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.6.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	3.7.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Grieķija	2020. g.	3.1.	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
		3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		4.1.	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
	2019. g.	1.1.	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
Spānija	2020. g.	3.1.	Neliels progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
		3.3.	Ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	2.10.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Francija	2020. g.	3.1.	Ievērojams progress	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots
		3.3.	Neliels progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
		4.1.	Ierobežots progress	Ierobežots progress	Ierobežots progress	Ierobežots progress
		4.2.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		4.3.	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
	2019. g.	4.1.	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
		4.2.	Ierobežots progress	Ierobežots progress	Ierobežots progress	Ierobežots progress
Horvātija	2020. g.	3.1.	Ievērojams progress	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots
		3.2.	Ierobežots progress	Neliels progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress
		3.5.	Neliels progress	Ierobežots progress	Ierobežots progress	Neliels progress
	2019. g.	4.4.	Ierobežots progress	Neliels progress	Ievērojams progress	Ievērojams progress

Valsts	Gads	KVAI apakšieteikums	2021. gada novērtējums	2022. gada novērtējums	2023. gada novērtējums	2024. gada novērtējums
Itālija	2020. g.	3.1.	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress
		3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	5.2.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Kipra	2020. g.	3.1.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.3.	ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	4.6.	ierobežots progress	ierobežots progress	ierobežots progress	Neliels progress
		4.7.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		5.2.	ierobežots progress	ierobežots progress	ierobežots progress	ievērojams progress
Latvija	2020. g.	3.1.	Neliels progress	Neliels progress	ievērojams progress	ievērojams progress
		3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Lietuva	2020. g.	3.1.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.7.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Luksemburga	2020. g.	3.1.	ievērojams progress	ievērojams progress	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots
		3.3.	ierobežots progress	Neliels progress	ierobežots progress	ierobežots progress
Ungārija	2020. g.	3.1.	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress
		3.3.	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress
Malta	2020. g.	3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Nīderlande	2020. g.	3.2.	Neliels progress	ierobežots progress	ierobežots progress	ierobežots progress
Austrija	2020. g.	3.1.	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress	Pilnībā īstenots
		3.2.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	ievērojams progress
		3.4.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	3.4.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Polija	2020. g.	3.3.	Progresā nav	Progresā nav	ierobežots progress	ierobežots progress
Portugāle	2020. g.	2.4.	ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.1.	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress	ievērojams progress
		3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	ievērojams progress
	2019. g.	4.2.	ierobežots progress	ierobežots progress	ierobežots progress	ierobežots progress
Rumānija	2020. g.	3.1.	ievērojams progress	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots
		3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Slovēnija	2020. g.	3.2.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		3.4.	ierobežots progress	ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	2.2.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Slovākija	2020. g.	3.1.	Neliels progress	Neliels progress	ievērojams progress	Neliels progress
		3.4.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
		4.2.	ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
	2019. g.	3.6.	ierobežots progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress
Somija	2020. g.	3.1.	ievērojams progress	ievērojams progress	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots
		3.3.	Neliels progress	Neliels progress	Pilnībā īstenots	Pilnībā īstenots
Zviedrija	2020. g.	2.4.	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress	Neliels progress

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas valstu ziņojumiem par 2021.–2024. gadu.

VI pielikums. Attiecināto ANM reformu nozīmīgums Komisijas veiktajam uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumu novērtējumam izlasē iekļautajās dalībvalstīs

Bulgārija

- 1) Bulgārijā līdz šim ir īstenotas sešas reformas. Visas ANM reformas ir attiecinātas uz 2019. gada KVAI 3.4. apakšieteikumu. Reforma “Tiesiskais regulējums rūpniecisko investīciju piesaistei un rūpniecisko ekosistēmu attīstībai” (BG-C[C3]-R[R1]) ir attiecināta arī uz 2020. gada KVAI 3.1. apakšieteikumu. Komisijas novērtējumā par īstenošanas statusu diviem no trim KVAI apakšieteikumiem ir paaugstināts vērtējums, bet vienam tas ir pazemināts (sk. [1. tabulu](#)).
- 2) **2019. gada 3.4. KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums** tika pazemināts 2024. gadā. Saskaņā ar skaidrojumu *CeSaR* datubāzē (Komisijas iekšējā datubāze, kurā iekļauti KVAI novērtējumi) pasākumi uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un esošo investīciju šķēršļu novēršanai līdz šim nav noveduši pie būtiskiem uzlabojumiem. Bulgārijas ANP uzņemtās saistības ir vērstas pareizajā virzienā, taču tās joprojām ir īstenošanas sākumposmā un ir novērotas kavēšanās. Vērā ir ņemtas šādas ANM reformas un investīcijas:
 - “Bulgārijas celtniecības nozares digitālā reforma” (BG-C[C10]-R[R5]);
 - “Tiesiskais regulējums rūpniecisko investīciju piesaistei un rūpniecisko ekosistēmu attīstībai” (BG-C[C3]-R[R1]);
 - investīcija “Vienota informācijas sistēma telpiskajai plānošanai, investīciju plānošanai un būvniecības atļauju izsniegšanai” (BG-C[C10]-I[I7]), ko paredzēts pabeigt līdz 2026. gada jūnijam.
- 3) **2020. gada 3.1. KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums** uzrāda paaugstinājumu 2022. gada īstenošanas novērtējumā. Komisijas 2022. gada *CeSaR* novērtējumā mēs neatradām nekādu atsauci uz sasaistītās “Tiesiskais regulējums rūpniecisko investīciju piesaistei un rūpniecisko ekosistēmu attīstībai” reformas (BG-C[C3]-R[R1]) īstenošanu. Progress galvenokārt tiek attiecināts uz citiem pasākumiem ārpus ANM. Savā 2024. gada novērtējumā Komisija atsaucas uz citiem ANM pasākumiem, kas nav saistīti ar šo KVAI apakšieteikumu. Divas notiekošās investīcijas, kuras plānots pabeigt līdz 2026. gada jūnijam, ir šādas:

- “Ekonomiskās pārveides programma” (BG-C[C3]-I[I2]);
 - “Programma ekonomikas atveseļošanās un pārveides paātrināšanai, izmantojot pētniecību un inovācijas” (BG-C[C2]-I[I1]).
- 4) **2020. gada 3.4. KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums** uzrāda paaugstinājumu 2022. gada īstenošanas novērtējumā. Lai gan ar šo KVAI apakšieteikumu nav sasaistīti nekādi ANM pasākumi, Komisija atsaucas uz trim ANM reformām un investīcijām, kas veicinājušas tā progresu:
- reforma “Tiesiskais regulējums rūpniecisko investīciju piesaistei un rūpniecisko ekosistēmu attīstībai” (BG-C[C3]-R[R1]);
 - reforma “Radiofrekvenču spektra efektīva izmantošana” (BG-C[C7]-R[R2]);
 - investīcija “Publiskā atbalsta programma rūpniecisko rajonu, parku un līdzīgu teritoriju attīstībai un investīciju piesaistei” (“*AttractInvestBG*”) (BG-C[C3]-I[I1]), lai gan tās plānotais īstenošanas datums ir 2026. gada jūnijs.
- 5) Tas liecina par nekonsekvenci ANM pasākumu sasaistīšanā ar KVAI apakšieteikumiem.

1. tabula. | Bulgārija: KVAI apakšieteikumu un reformu īstenošana

KVAI	Apraksts	Eiropas pusgads Novērtējums				Eiropas pusgads Novērtējums				Eiropas pusgads Novērtējums				Eiropas pusgads Novērtējums	
		2021. g. 1. cet.	2021. g. 2. cet.	2021. g. 3. cet.	2021. g. 4. cet.	2022. g. 1. cet.	2022. g. 2. cet.	2022. g. 3. cet.	2022. g. 4. cet.	2023. g. 1. cet.	2023. g. 2. cet.	2023. g. 3. cet.	2023. g. 4. cet.	2024. g. 1. cet.	2024. g. 2. cet.
2019. gada 3.4. apakšietekums	Koncentrēt ar investīcijām saistīto ekonomikas politiku uz (...) uzņēmējdarbības vides uzlabošanu.	BG-C[C3]-R[R1] BG-C[C7]-R[R3]	Neliels progress		BG-C[C10]-R[R9]		Neliels progress			BG-C[C10]-R[R5]	Neliels progress		BG-C[C7]-R[R2]	BG-C[C10]-R[R4]	Ierobežots progress
2020. gada 3.1. apakšietekums	Racionalizēt un paātrināt procedūras, lai sniegtu efektīvu atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem un pašnodarbinātām personām.	BG-C[C3]-R[R1]	Neliels progress				Ievērojams progress				Ievērojams progress				Ievērojams progress
2020. gada 3.4. apakšietekums	Veicināt privātās investīcijas, lai veicinātu ekonomikas atveseļošanu.		Ierobežots progress				Neliels progress				Neliels progress				Neliels progress

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas novērtējumiem par 2021.–2024. gadu.

Spānija

- 6) Spānijā līdz 2024. gada jūnijam bija īstenotas divas ANM reformas. Šīs reformas ir attiecinātas uz diviem no trim mūsu izlasē iekļautajiem KVAI apakšieteikumiem. Komisijas novērtējumā par īstenošanas statusu diviem no trim KVAI apakšieteikumiem ir paaugstināts vērtējums (sk. [2. tabulu](#)).
- 7) **2020. gada 3.1. KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums** uzrāda paaugstinājumu 2022. gada īstenošanas novērtējumā. Komisija 2022. gada novērtējumā atsaucas uz trim ANM reformām, kas veicinājušas tā progresu:
 - attiecinātā reforma “2020. un 2021. gadā veiktie pasākumi Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai” (ES-C[C28]-R[R1]);
 - attiecinātā reforma “Uzņēmējdarbības regulējuma un klimata uzlabošana” (ES-C[C13]-R[R1]);
 - neattiecinātā reforma “Karaļa dekrēts, ar ko ievieš Valsts finanšu fondu tūrisma konkurētspējai (*FOCIT*)” (ES-C[C14]-R[R1]).
- 8) **2020. gada 3.3. KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums** uzrāda paaugstinājumu 2022. gada īstenošanas novērtējumā. Komisijas 2022. gada novērtējumā ir minēta plānu uzsākšana, lai veicinātu autobūves vērtības ķēdi un tūrisma nozari, jo ANM reformas un investīcijas veicina tās progresu:
 - attiecinātā reforma “Karaļa dekrēts, ar ko ievieš Valsts finanšu fondu tūrisma konkurētspējai (*FOCIT*)” (ES-C[C14]-R[R1]);
 - attiecinātā investīcija “Programma konkurētspējas un rūpniecības ilgtspējības veicināšanai” (ES-C[C12]-I[I2]).

2. tabula. | Spānija KVAI apakšieteikumu un reformu īstenošana

Eiropas pusgads Novērtējums																Eiropas pusgads Novērtējums																Eiropas pusgads Novērtējums																Eiropas pusgads Novērtējums															
KVAI	Apraksts	2021. g. 1. cet.	2021. g. 2. cet.	2021. g. 3. cet.	2021. g. 4. cet.	2022. g. 1. cet.	2022. g. 2. cet.	2022. g. 3. cet.	2022. g. 4. cet.	2023. g. 1. cet.	2023. g. 2. cet.	2023. g. 3. cet.	2023. g. 4. cet.	2024. g. 1. cet.	2024. g. 2. cet.																																																
2019. gada 2.10. apakšie teikums	Palielināt sadarbību starp izglītības un uzņēmējdarbības sektoru, lai spētu labāk nodrošināt darba tirgū vajadzīgās prasmes un kvalifikācijas.		Neliels progress				Neliels progress				Neliels progress				Neliels progress																																																
2020. gada 3.1. apakšiet eikums	Panākt pasākumu efektīvu īstenošanu, lai nodrošinātu likviditāti MVU un pašnodarbinātajiem, cita starpā izvairoties no maksājumu kavējumiem.	ES-C[C28]-R[R1]	Neliels progress			ES-C[C13]-R[R1]*	Ievērojams progress				Ievērojams progress				Ievērojams progress																																																
2020. gada 3.3. apakšiet eikums	Veicināt privātās investīcijas, lai veicinātu ekonomikas atveseļošanos.		Ierobežots progress		ES-C[C14]-R[R1]		Neliels progress				Neliels progress				Neliels progress																																																

Piezīme. * KVAI vērtējumu paaugstināšanai tika apsvērti konkrēti atskaides punkti, jo ne visi atskaides punkti tika sasniegti līdz 2022. gada 2. ceturksnim.

Avots: ERP.

Kipra

- 9) Kiprā līdz šim ir īstenotas trīs ANM reformas. Komisijas novērtējumā par īstenošanas statusu trim no pieciem KVAI apakšieteikumiem ir paaugstināts vērtējums (sk. [3. tabulu](#)).
- 10) **2019. gada 4.6. KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums** 2024. gadā tika paaugstināts no “ierobežota” uz “nelielu” progresu. Komisija atsaucas uz trim attiecinātajām reformām, kas veicina tā progresu:
 - attiecinātā reforma “Digitālās vienas pieturas aģentūras, kas izveidotas ar mērķi racionalizēt AER projektu atļauju izsniegšanu un veicināt ēku energorenovāciju” (CY-C[C2.1]-R[R3]);
 - attiecinātā reforma “Stratēģisku investīciju veicināšana” (CY-C[C3.3]-R[R1]);
 - attiecinātā reforma “Stratēģija īpašumu darījumu sistēmas (īpašumtiesību apliecinājoši dokumenti) nepilnību novēršanai” (CY-C[C3.5]-R[R3]).
- 11) Digitālā vienas pieturas aģentūras reforma bija vienīgā reforma, kas tika pabeigta līdz 2024. gada jūnijam. Atlikušās reformas tika uzskatītas par daļēji pabeigtām.
- 12) **2019. gada 5.2. KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums** 2024. gadā tika paaugstināts no “ierobežota” uz “ievērojamu” progresu. Komisija atsaucas uz vienu attiecināto reformu, kas veicinājusi īstenošanas progresu:
 - reforma “Stratēģija īpašumu darījumu sistēmas (īpašumtiesību apliecinājoši dokumenti) nepilnību novēršanai” CY-C[C3.5]-R[R3].

- 13) Attiecībā uz šo KVAI apakšieteikumu Komisija atzīst trīs starpposma atskaites punktu un viena mērķrādītāja sasniegšanu, norādot, ka šī attīstība liecina par “ievērojamu progresu”. Pirms KVAI novērtēšanas par pilnībā īstenotu vēl jānoskaidro, vai šie grozījumi faktiski ir atrisinājuši šo problēmu. Šī reforma līdz 2024. gada jūnijam nebija pilnībā īstenota, un vēl bija jāsasniedz viens atskaites punkts attiecībā uz ielu un būvniecības noteikumu stāšanos spēkā (atskaites punkts M196). Parlamentā tas tiek apspriests kopš 2023. gada oktobra.
- 14) **2020. gada 3.3. KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums** 2022. gadā tika paaugstināts no “ierobežota” uz “nelielu” progresu. Komisija atsaucas uz trim attiecinātajām reformām un trim attiecinātajām investīcijām, kas veicinājušas tā progresu:
- reforma “Stratēģisku investīciju veicināšana” (CY-C[C3.3]-R[R1]);
 - reforma “Paātrinātā uzņēmējdarbības aktivizēšanas mehānisma uzlabošana” (CY-C[C3.3]-R[R2]);
 - reforma “Izstrādāt un izveidot Nacionālo veicināšanas aģentūru” (CY-C[C3.3]-R[R4]);
 - investīcija “Valsts finansēts kapitāla fonds” (CY-C[C3.3]-I[I6]);
 - investīcija “Tūrisma produkta pilnveide lauku, kalnu un attālos apgabalos” (CY-C[C3.1]-I[I10]);
 - investīcija “Nacionālās komerciālās identitātes izveide un tradicionālā produkta *halloumi* popularizēšana” (CY-C[C3.1]-I[I5]).
- 15) Lai gan reformas un investīcijas bija sasaistītas ar attiecīgo KVAI apakšieteikumu, tās novērtējuma laikā nebija pilnībā pabeigtas. Pasākumus ņēma vērā kā daļēji pabeigtus.
- 16) Turklāt trīs attiecinātās reformas, kas tika pabeigtas līdz 2024. gada jūnijam un attiecinātas uz trim KVAI apakšieteikumiem, proti, 2019. gada 4.7., 2020. gada 3.1. un 2020. gada 3.3. apakšieteikumu, nav novedušas pie progresu statusa paaugstināšanas gados, kuros tās tika pabeigtas.

3. tabula. | Kipra: KVAI apakšieteikumu un reformu īstenošana

KVAI	Apraksts	Eiropas pusgads Novērtējums			Eiropas pusgads Novērtējums			Eiropas pusgads Novērtējums			Eiropas pusgads Novērtējums			Eiropas pusgads Novērtējums	
		2021. g. 1. cet.	2021. g. 2. cet.	2021. g. 3. cet.	2021. g. 4. cet.	2022. g. 1. cet.	2022. g. 2. cet.	2022. g. 3. cet.	2022. g. 4. cet.	2023. g. 1. cet.	2023. g. 2. cet.	2023. g. 3. cet.	2023. g. 4. cet.	2024. g. 1. cet.	2024. g. 2. cet.
2019. gada 4.6. apakšiet eikums	Pieņemt tiesību aktus, lai vienkāršotu procedūras stratēģiskajiem investoriem vajadzīgo atļauju un licenču saņemšanai.		Ierobežots progress				Ierobežots progress			CY-C[C2.1]- R[R3] Q2 23	Ierobežots progress			CY-C[C2.1]- R[R3] CY-C[C3.3]- R[R1]* CY-C[C3.5]- R[R3]*	Neliels progress
2019. gada 4.7. apakšiet eikums	Uzlabot MVU piekļuvi finansējumam.		Neliels progress			CY-C[C3.2]-R[R2] Q2 22	Neliels progress				Neliels progress	CY-C[C3.3]-R[R6]			Neliels progress
2019. gada 5.2. apakšiet eikums	Nodrošināt uzticamas un ātras sistēmas īpašumtiesību apliecināšu dokumentu un nekustamā īpašuma tiesību izdošanai un nodošanai.		Ierobežots progress				Ierobežots progress				Ierobežots progress			CY-C[C3.5]- R[R3]*	Ievērojams progress
2020. gada 3.1. apakšiet eikums	Nodrošināt atbilstošu piekļuvi finansējumam un likviditātei, it sevišķi maziem un vidējiem uzņēmumiem.		Neliels progress			CY-C[C3.2]-R[R2] Q2 22	Neliels progress				Neliels progress	CY-C[C3.3]-R[R6]			Neliels progress
2020. gada 3.3. apakšiet eikums	Veicināt privātās investīcijas, lai veicinātu ekonomikas atveseļošanu.		Ierobežots progress				Neliels progress				Neliels progress	CY-C[C3.3]-R[R6]		CY-C[C3.3]- R[R1]* CY-C[C3.3]- R[R2]* CY-C[C3.3]- R[R4]*	Neliels progress

Piezīme. * Nav pabeigts līdz 2024. gada 1. ceturksnim, bet atsevišķi sasniegtie atskaites punkti tika ņemti vērā KVAI vērtējuma paaugstināšanā.

Avots: ERP.

Austrija

17) Austrijā līdz 2024. gada jūnijam bija īstenotas piecas mūsu izlasē iekļautās ANM reformas. Citas ANM reformas ārpus mūsu izlases ir minētas 2020. gada KVAI 3.1. apakšieteikuma un 2020. gada KVAI 3.2. apakšieteikuma novērtējumos. Komisijas novērtējumā par īstenošanas statusu diviem no četriem uzņēmējdarbības vides KVAI apakšieteikumiem ir paaugstināts vērtējums (sk. [4. tabulu](#)).

18) **2019. gada KVAI 3.4. apakšieteikuma īstenošanas novērtējums:** līdz 2023. gada 4. ceturksnim tika īstenotas trīs reformas, kas saistītas ar 2019. gada KVAI 3.4. apakšieteikumu. Tomēr pēc reformu īstenošanas šā KVAI apakšieteikuma īstenošanas novērtējums netika mainīts. Komisijas KVAI apakšieteikuma izvērtējumā ir atbalstīta statusa saglabāšana, norādot, ka, lai gan Austrija pašlaik īsteno jaunuzņēmumu atbalsta paketi, kas ir daļa no Austrijas ANP, mazais un svārstīgais pašu kapitāla (īpaši riska kapitāla) tirgus ir šķērslis inovatīvu, uz izaugsmi orientētu uzņēmumu darbības paplašināšanai.

19) **2020. gada 3.1. KVAI īstenošanas novērtējums** tika paaugstināts 2024. gadā. Saskaņā ar *CeSaR* datubāzē sniegto skaidrojumu Komisija norādīja, ka, ieviešot jaunuzņēmumu paketi, tostarp jaunu uzņēmuma formu, proti, *Flexible Kapitalgesellschaft*, šis KVAI apakšieteikums bija pilnībā izpildīts. Vērā ņēma šādu ANM reformu:

— “Jaunuzņēmumu paketes” reforma (AT-C[C4]-R[4D8]).

20) **2020. gada 3.2. KVAI īstenošanas novērtējums** tika paaugstināts 2024. gadā. Komisija uzskatīja trīs reformas par būtiskām īstenošanas progresam:

- neattiecinātā reforma “Jaunuzņēmumu pakete” (AT-C[C4]-R[4D8]);
- attiecinātā reforma “Ierosinātais tiesību akts par principu “tikai vienreiz”:
Uzņēmējdarbības pakalpojumu portāla likuma grozījums” (AT-C[C2]-R[2C1]);
- attiecinātā reforma “Uzņēmējdarbības regulējuma liberalizācija”
(AT-C[C4]-R[4D11]).

21) Tika uzskatīts, ka trīs pabeigtas reformas veicina šā konkrētā KVAI apakšieteikuma progresu (“Jaunuzņēmumu pakete”, princips “tikai vienreiz” un “Uzņēmējdarbības regulējuma liberalizācija”).

4. tabula. | **Austrija: KVAI apakšieteikumu un reformu īstenošana**

KVAI	Apraksts	Eiropas pusgads Novērtējums				Eiropas pusgads Novērtējums				Eiropas pusgads Novērtējums				Eiropas pusgads Novērtējums	
		2021. g. 1. cet.	2021. g. 2. cet.	2021. g. 3. cet.	2021. g. 4. cet.	2022. g. 1. cet.	2022. g. 2. cet.	2022. g. 3. cet.	2022. g. 4. cet.	2023. g. 1. cet.	2023. g. 2. cet.	2023. g. 3. cet.	2023. g. 4. cet.	2024. g. 1. cet.	2024. g. 2. cet.
2019. gada 3.4. apakšiet eikums	Atbalstīt produktivitātes pieaugumu, stimulējot uzņēmumu digitalizāciju un uzņēmumu izaugsmi.		Neliels progress				Neliels progress				Neliels progress	AT-C[C4]-R[4D7] AT-C[C4]-R[4D9]	AT-C[C4]-R[4D8]		Neliels progress
2020. gada 3.1. apakšiet eikums	Nodrošināt likviditātes un atbalsta pasākumu efektīvu īstenošanu, it sevišķi attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem.		Ievērojams progress				Ievērojams progress				Ievērojams progress		AT-C[C4]-R[4D8]		Pilnībā īstenots
2020. gada 3.2. apakšiet eikums	Samazināt administratīvo un regulatīvo slogu.		Neliels progress				Neliels progress				Neliels progress		AT-C[C4]-R[4D8] AT-C[C4]-R[4D11]	AT-C[C2]-R[2C1]	Ievērojams progress
2020. gada 3.4. apakšiet eikums	Veicināt privātās investīcijas, lai veicinātu ekonomikas atveseļošanos.		Neliels progress				Neliels progress				Neliels progress				Neliels progress

Avots: ERP.

Saīsinājumi

ANM	Atveseļošanas un noturības mehānisms
ANP	atveseļošanas un noturības plāns
KVAI	konkrētai valstij adresēts ieteikums
KVAI apakšieteikums	daļa no konkrētai valstij adresēta ieteikuma
LESD	Līgums par Eiropas Savienības darbību
PĪL	Padomes Īstenošanas lēmums
SWD	Dienestu darba dokuments

Glosārijs

Atskaites punkts	Kvalitatīvs novērtējums par dalībvalsts atveseļošanas un noturības plānā ietvertas reformas vai investīcijas īstenošanas progresu.
Atveseļošanas un noturības mehānisms	ES finansiālā atbalsta mehānisms Covid-19 pandēmijas ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai un atveseļošanas stimulēšanai, kā arī zaļākas un digitālākas nākotnes uzdevuma risināšanai.
Dienestu darba dokuments	Nesaistošs Komisijas dokuments, kas sagatavots apspriešanai vai nu iekšēji, vai ārpus iestādes.
Eiropas pusgads	Ikgadējs cikls, kas nodrošina satvaru ES dalībvalstu ekonomikas politikas koordinēšanai un progresa uzraudzībai.
Konkrētai valstij adresēts ieteikums	Ikgadēji norādījumi, ko Komisija Eiropas pusgada ietvaros sniedz atsevišķām dalībvalstīm par šo valstu makroekonomikas, budžeta un strukturālo politiku.
Mērķrādītājs	Kvantitatīvs novērtējums par dalībvalsts atveseļošanas un noturības plānā ietvertas reformas vai investīcijas īstenošanas progresu.
Nacionālais atveseļošanas un noturības plāns	Dokuments, kurā izklāstītas dalībvalsts paredzētās reformas un ieguldījumi saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu.
Programma pēc palīdzības sniegšanas	Uzraudzības mehānisms, kas paredzēts, lai nodrošinātu, ka pēc finansiālās palīdzības saņemšanas valsts saglabā stabilu finansiālo stāvokli.

Komisijas atbildes

<https://www.eca.europa.eu/lv/publications/sr-2025-21>

Laika grafiks

<https://www.eca.europa.eu/lv/publications/sr-2025-21>

Revīzijas darba grupa

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti, revidējot ES politiku un programmas vai ar pārvaldību saistītus jautājumus konkrētās budžeta jomās.

ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, proti, tiek ņemti vērā riski, kam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu vai izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo lietderības revīziju veica ERP locekļa *Petri Sarvamaa* vadītā IV apakšpalāta, kuras pārzinā ir to izdevumu jomu revīzija, kas attiecas uz tirgu regulējumu un konkurētspējīgu ekonomiku. Revīziju vadīja ERP locekle *Ivana Maletič*, un viņai palīdzēja locekles biroja vadītāja *Sandra Diering*, atbildīgais vadītājs *Juan Ignacio Gonzalez Bastero*, darbuzdevuma vadītājs *Jacques Sciberras*, kā arī revidenti *Sorana Rotta*, *Valentina-Adriana Visan* un *Tiago Ribeiro*. Grafiskā dizaina atbalstu nodrošināja *Alexandra Damir-Binzaru*, un sekretāres uzdevumus pildīja *Irene Lopez Arranz*.

No kreisās: *Valentina-Adriana Visan*, *Jacques Sciberras*, *Sandra Diering*, *Ivana Maletič*, *Juan Ignacio Gonzalez Bastero*, *Irene Lopez Arranz*, *Tiago Ribeiro* un *Sorana Rotta*.

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2025

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku nosaka ar [ERP Lēmumu Nr. 6–2019](#) par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Tādējādi atkalizmantošana parasti ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas visas izmaiņas. ERP satura atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt tā sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jāsaņem papildu atļauja, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamas privātpersonas, piemēram, ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu.

Ja šāda atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, var būt nepieciešams prasīt atļauju tieši autortiesību īpašniekiem.

Titullapas fotogrāfija: © *peteri* – stock.adobe.com.

1. attēls (ikonas): izstrādātas, izmantojot [Flaticon.com](#) resursus. © *Freepik Company S.L.* Visas tiesības aizsargātas.

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu tīmekļa vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

ERP logotipa izmantošana

ERP logotipu nedrīkst izmantot bez ERP iepriekšējas piekrišanas.

HTML	ISBN 978-92-849-5884-9	ISSN 1977-5717	doi: 10.2865/4910857	QJ-01-25-054-LV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-5885-6	ISSN 1977-5717	doi: 10.2865/6270903	QJ-01-25-054-LV-N

KĀ ATSAUKTIES

Eiropas Revīzijas palāta, [īpašais ziņojums 21/2025](#) "ANM atbalsts uzlabotai uzņēmējdarbības videi: tikai daļēji risināti konkrētām valstīm adresētie ieteikumi, taču daži pirmie rezultāti veicināja progresu to īstenošanā", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2025.

Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM)
650 miljardu EUR apmērā tika izveidots 2021. gada februārī,
reaģējot uz Covid-19 pandēmiju.

Mēs revidējam, vai ANM pasākumi, jo īpaši reformas, risina
uzņēmējdarbības vides problēmas, kas konstatētas
konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (KVAI), un vai tie
ir sasnieguši gaidītos rezultātus.

Mēs konstatējam, ka ANM daļēji risina uzņēmējdarbības
vides problēmas, bet daži strukturāli problēmjautājumi
joprojām nav atrisināti. Lai gan pabeigtie pasākumi ir
sasnieguši saskaņotos atskaides punktus un mērķrādītājus,
līdz šim tikai trešdaļa no tiem uzrāda nozīmīgus rezultātus
un ir veicinājuši progresu KVAI īstenošanā.

Mēs iesakām pietiekami aptvert galvenās problēmas,
izveidot visaptverošu satvaru, lai novērtētu rezultātus un
ANM pasākumu ieguldījumu KVAI īstenošanā, un skaidri
definēt politikas jomas un tās konsekventi piemērot
dažādos ES instrumentos un Eiropas pusgadā.

*ERP īpašais ziņojums saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro
daļu.*

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/contact
Tīmekļa vietne: eca.europa.eu
Socialiniai tinklai: @EUauditors